

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
wykonujące zadania jednostki centralnej KSOW+.**

**Instytucja zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 –
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.**

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH+ ZA ROK 2024

Warszawa, 18 marca 2025 r.

Spis treści

Wykaz użytych skrótów	3
Jednostka centralna	4
Dolnośląska jednostka regionalna	8
Kujawsko-pomorska jednostka regionalna	8
Lubuska jednostka regionalna	9
Łódzka jednostka regionalna	10
Małopolska jednostka regionalna	11
Mazowiecka jednostka regionalna	11
Opolska jednostka regionalna	12
Podkarpacka jednostka regionalna	12
Podlaska jednostka regionalna	13
Pomorska jednostka regionalna	14
Śląska jednostka regionalna	14
Świętokrzyska jednostka regionalna	15
Warmińsko-Mazurska jednostka regionalna	15
Wielkopolska jednostka regionalna	15
Zachodniopomorska jednostka regionalna	16
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	16
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	22
Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	22
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	23
Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	24
Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	25
Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	26
Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	27
Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	27
Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	29
Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	29
Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	30
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	31
Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	32
Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	33
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	35
Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	36
Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	36

Wykaz użytych skrótów

AKIS – Agricultural Knowledge and Innovation System (System Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie)

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ASF – afrykański pomór świń

BHP – bezpieczeństwo i higiena pracy

CDR – Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie

CSOB – Centralny System Obsługi Beneficjenta

EPI – Europejskie Partnerstwo Innowacyjne na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa

IHAR – PIB – Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy

JC – jednostka centralna

JWS – jednostka wsparcia Sieci/jednostki wsparcia Sieci

KGW – koło gospodyń wiejskich

KOWR – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

KSOW+ – Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich+

LGD – Lokalna Grupa Działania

MRiRW – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ODR – ośrodek doradztwa rolniczego/ośrodki doradztwa rolniczego

ONW – obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania

OZE – odnawialne źródła energii

PIFE – Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

PO KSOW+ – plan operacyjny KSOW+

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

RLKS – Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

SIR – Sieć na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich

SW – samorząd województwa/samorządy województw

WPR – Wspólna Polityka Rolna

Jednostka centralna

- Przeprowadzono dwudniowe spotkanie dla 104 osób, przedstawicieli JWS tworzących strukturę KSOW+, tj. MRiRW, ARiMR, SW oraz ODR i CDR. Celem spotkania była wymiana wiedzy co do sposobu funkcjonowania, pierwszych doświadczeń i problemów jednostek na początku funkcjonowania KSOW+. W ramach spotkania przeprowadzono wykłady oraz moderowaną dyskusję, podczas których zostały omówione następujące zagadnienia:

- ✓ kierunki tematyczne KSOW+ na 2025 r. w kontekście działań Sieci,
- ✓ instrukcja zgłaszania operacji do planu operacyjnego i weryfikacja operacji przez jednostkę centralną KSOW+,
- ✓ proces związany z przyznawaniem i rozliczaniem pomocy technicznej w ramach KSOW+,
- ✓ angażowanie partnerów w realizację operacji w ramach KSOW+,
- ✓ aplikacja do tworzenia planów operacyjnych KSOW+,
- ✓ strategia komunikacji oraz księga wizualizacji w kontekście KSOW/KSOW+,
- ✓ Pakt dla Obszarów Wiejskich.

- Przeprowadzono dwa „Spotkania informacyjno-szkoleniowe dla pracowników ODR i CDR realizujących i wspierających zadania SIR”, których uczestnicy w nowej perspektywie finansowej będą koordynatorami KSOW+. Tematyka spotkań opierała się głównie na założeniach funkcjonowania ODR, jako JWS w tym szczególnie:

- ✓ podział budżetu w jednostkach, w tym zasady wyliczania i przeznaczanie kosztów pośrednich,
- ✓ diagnozowanie potrzeb i problemów ODR w zakresie funkcjonowania KSOW+ w jednostkach,
- ✓ angażowanie Partnerów KSOW+ w realizację operacji własnych ODR wpisanych do PO KSOW+,
- ✓ operacje własne ODR – zakres tematyczny oraz zasady ich opracowania,
- ✓ rola regionalnych JWS we wsparciu wdrażania PS WPR na lata 2023-2027.

Dodatkowo w ramach obu spotkań przeprowadzone były prelekcje i konsultacje dotyczące Interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” przygotowujące brokerów innowacji do wsparcia jej wdrażania.

Spotkanie, które odbyło się w październiku 2024 roku miało też na celu wsparcie systemu wiedzy i innowacji w rolnictwie (AKIS) poprzez wizytę w siedzibie Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB, podczas której przedstawiciele IHAR - PIB zaprezentowali działalność i możliwości badawcze instytutu i tym samym określono możliwy zakres współpracy z SIR, w tym szczególnie z brokerami innowacji, którzy mogą wesprzeć budowę potencjalnych grup operacyjnych EPI z udziałem IHAR - PIB, jako jednostki badawczej.

Odbyło się jedno posiedzenie Grupy tematycznej do spraw podejścia LEADER, w trybie stacjonarnym w dniu 8 października 2024 r. W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: MRiRW, ARiMR, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, SW, regionalnych sieci LGD, grupy roboczej w sprawie wdrażania koncepcji inteligentnych wsi działającej w ramach Komitetu Monitorującego PS WPR na lata 2023-2027, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich działającego na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz jednostki centralnej KSOW+. W posiedzeniu uczestniczyło 61 osób.

Zostały przyjęte dwie uchwały – uchwała nr 1 w sprawie przyjęcia Regulaminu Grupy tematycznej do spraw podejścia LEADER, regulamin przyjęto jednogłośnie na mocy głosowania oraz uchwała nr 2 w sprawie wyboru stałego zastępcy przewodniczącego Grupy tematycznej do spraw podejścia LEADER, spośród przedstawicieli SW,

na mocy uchwały nr. 2 wybrano panią Elżbietę Siemiątkowską – dyrektorkę Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Ponadto:

- ✓ zgłoszona została prośba ze strony LGD-ów do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca:
  - zweryfikowania podziału trzech ról biznesowych w ramach CSOB, z uwzględnieniem ograniczonej obsady pracowniczej w LGD;
  - pomocy z zakresu praktycznego przeszkolenia potencjalnych beneficjentów ubiegających się o wsparcie poprzez udostępnienie PDF-ów wniosków;
- ✓ uzgodniono opracowanie propozycji jednego wspólnego regulaminu naboru dla beneficjentów na poziomie krajowym – przygotowanie przez LDG-y i weryfikacja/konsultacja przez grupę roboczą przy Konwencie Marszałków Województw RP.
- Przygotowano drugie posiedzenie Komitetu Sterującego ds. KSOW+, które odbyło się w dniu 4 czerwca 2024 r., w tym:
  - ✓ przygotowanie projektu porządku posiedzenia Komitetu Sterującego ds. KSOW+;
  - ✓ zawiadomienie uczestników posiedzenia o miejscu i terminie posiedzenia;
  - ✓ przygotowanie i rozesłanie materiałów przeznaczonych do rozpatrzenia przez członków Komitetu Sterującego ds. KSOW+: projekt uchwały nr 2 w sprawie kierunków tematycznych do realizacji przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich+ w ramach planu operacyjnego na rok 2025 wraz propozycją kierunków tematycznych KSOW+ do realizacji w ramach planu operacyjnego na rok 2025 oraz porządek posiedzenia;
  - ✓ rozliczenie kosztów podróży osobom uczestniczącym w posiedzeniu;
  - ✓ sporządzenie protokołu ustaleń podczas posiedzenia Komitetu Sterującego ds. KSOW+, przesłanie członkom Komitetu do akceptacji oraz zamieszczenie zatwierdzonego przez przewodniczącego protokołu na portalu KSOW+.
- Prowadzono bazę partnerów KSOW+:
  - ✓ stan na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi 81 partnerów KSOW+ i obejmuje w szczególności: instytucje publiczne, instytuty naukowo-badawcze i uczelnie, lokalne grupy działania, rolników i organizacje pozarządowe, tj. stowarzyszenia i fundacje;
  - ✓ zaktualizowano formularz zgłoszeniowy w zakresie obszaru zainteresowania partnera współpracą z KSOW+. Konieczność aktualizacji była efektem spotkań z potencjalnymi partnerami KSOW+.
- Przeprowadzono pięć spotkań w siedzibie Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Warszawie z potencjalnymi partnerami KSOW+. Spotkania te miały na celu określenie wspólnych zainteresowań oraz możliwych form współpracy. Do spotkań zaproszono przedstawicieli:
  - ✓ Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego,
  - ✓ Fundacji Wspomagania Wsi,
  - ✓ Stowarzyszenia Ekosystem – Dziedzictwo Natury,
  - ✓ Zakładu Ekonomii Wsi IRWiR PAN,
  - ✓ Zakładu Finansów i Zarządzania Ryzykiem Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB.

- Zorganizowano konferencję „VI Forum: Sieciowanie Partnerów SIR”, której głównym celem było wyłonienie spośród uczestników potencjalnych Partnerów KSOW+. Podczas sesji stolikowych zainteresowani partnerstwem w KSOW+ przedstawiali tematy, jakimi wg nich należy poświęcić szczególną uwagę w opracowywanych operacjach, jak również przedstawiali innowacyjne rozwiązania w rolnictwie, wyrażając tym samym chęć przedstawiania ich w ramach operacji partnerskich.

- Zorganizowano konferencję „IV Szczyt polskich GO EPI” mającą na celu wsparcie wdrażania interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” poprzez przekazanie bieżących informacji o interwencji, prezentację dotychczas zrealizowanych projektów przez GO EPI oraz umożliwienie wielopodmiotowego sieciowania się uczestników, a tym samym wsparcie budowania się nowych grup.

- W ramach „VI Forum Sieciowanie Partnerów SIR”, „IV Szczytu polskich GO EPI”, jak również podczas konferencji „Kobiety tworzą innowacje!” przeprowadzono prelekcje dotyczące głównych kierunków uwzględnionych w finansowaniu w ramach PS WPR 2023-2027, ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw wspierających wdrażanie innowacji w rolnictwie.

- Trwały prace nad utworzeniem aplikacji do zgłaszania propozycji operacji w ramach planów operacyjnych KSOW+. Odebrano od wykonawcy aplikację KSOW+ przeznaczoną do zgłaszania, weryfikacji i zatwierdzania operacji zrealizowanych w ramach rocznych planów operacyjnych KSOW+. Dodatkowo aplikacja wspiera rozliczanie operacji, roczne sprawozdania KSOW+ oraz sprawozdania do Europejskiej Sieci WPR (WSS). Przeprowadzono cztery szkolenia on-line dla użytkowników. Na wnioski przesłane przez JWS utworzono 348 kont dla użytkowników. Jednostki, korzystając z aplikacji, zgłosiły 415 operacji do planu operacyjnego na rok 2025. JC KSOW+, celem opracowania planu operacyjnego KSOW+ na rok 2025, współpracowała z MRiRW w kwestii opracowania instrukcji do zgłaszania operacji. Instrukcja, wraz z załącznikami, określa warunki zgłaszania propozycji operacji do planu operacyjnego na rok 2025 tj.:

- ✓ kierunki tematyczne rekomendowane przez Komitet Sterujący ds. KSOW+ i zaakceptowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;

- ✓ zakres wymaganych informacji o operacjach zgłaszanych do planu operacyjnego;

- ✓ sposób i termin zgłaszania propozycji operacji;

- ✓ warunki jakie powinny spełniać operacje realizowane w ramach planu operacyjnego;

- ✓ przypadki, w których należy zgłosić zmiany do planu operacyjnego.

Opracowaną instrukcję uzgodniono z MRiRW oraz przekazano do zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zaakceptowaną instrukcję wraz z załącznikami zamieszczono na portalu KSOW+, poinformowano również JWS o tym fakcie.

- W terminie od 3 września do 31 października 2024 r. w aplikacji KSOW+ zebrano 415 propozycji operacji zgłoszonych przez JWS do realizacji w ramach planu operacyjnego na rok 2025.

Dokonano weryfikacji wszystkich propozycji operacji zgłoszonych poprzez aplikację KSOW+. W ramach procesu weryfikacji przekazywano propozycje operacji do JWS celem ich uzupełnienia lub korekty. Po ponownej weryfikacji przez jednostkę centralną KSOW+, propozycje operacji były przekazywane do ponownej korekty lub też do zatwierdzenia przez instytucję zarządzającą KSOW+.

- Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:
  1. Wsparcie wdrażania Interwencji 13.5 - projekty GO EPI drogą do rozwoju rolnictwa;
  2. Gospodarowanie zasobami wody w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
  3. Wsparcie odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich;
  4. X Forum Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie;
  5. Zarządzanie środowiskiem w erze zmian klimatycznych - nauka i praktyka;
  6. Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne pn. Odnowa pokoleniowa w turystyce wiejskiej;
  7. Kobięcą dłońią, czyli dobre przykłady świetnie prosperujących firm na obszarach wiejskich;
  8. "Działania na rzecz środowiska i klimatu w Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych";
  9. Badania ankietowe: "Oczekiwania i efekty przynależności do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych";
  10. Dzień Przedsiębiorcy Rolnego 2025;
  11. Zwiększenie udziału rolników w Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych;
  12. Rolnictwo ekologiczne – szansa dla rolników i konsumentów;
  13. Produkcja ekologiczna szansą dla młodych rolników;
  14. Szkolenia nt. ochrony bioróżnorodności;
  15. Podsumowanie zadań badawczych w zakresie rolnictwa ekologicznego;
  16. Rozwój form produkcji i sprzedaży żywności w ramach KŁD, jako działanie podnoszące konkurencyjność gospodarstw rolnych na rynku żywności oraz wzmacnianie więzów społecznych i relacji producenta żywności z konsumentem;
  17. Spotkanie kobiet wiejskich "Kobiety to dobry klimat";
  18. Melioracje wodne, retencja i gospodarka wodna;
  19. Rola doradztwa rolniczego jako pośrednika w zakresie współpracy i rozwoju innowacji na obszarach wiejskich;
  20. Wieś w równowadze - Bezpieczne gospodarstwo, Bezpieczny dom;
  21. Winnice lokalnego smaku - Partnerstwo dla dywersyfikacji dochodów rolniczych;
  22. Doradztwo rolnicze i nauka -wzmocnienie transferu wiedzy i współpraca w ramach AKIS;
  23. Akademia Rolnictwa Precyzyjnego.

- Administrowano portalem ksowplus.pl, a także kanałami społecznościowymi sieci, umożliwiając wymianę informacji dotyczących rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa, dbając przy tym o dobór i układ treści publikowanych przez JC KSOW+.

Dla ułatwienia wymiany informacji pomiędzy partnerami KSOW+ udostępniano oraz stale aktualizowano m.in. bazę partnerów, stronę realizowanych projektów, bazę grup operacyjnych EPI, bazę dobrych praktyk, bibliotekę, filmotekę oraz dział aktualności i wydarzeń. Utworzono nową bazę LGD. Stale usprawniany układ portalu i dostępnych na nim treści stanowi odpowiedź na potrzeby odbiorców, dla których priorytetem jest łatwość znalezienia poszukiwanej informacji, przejrzysta nawigacja oraz stały dostęp do ważnych informacji dotyczących działań KSOW+, PS WPR oraz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa.

Redagowano, aktualizowano oraz publikowano na portalu KSOW+ i w kanałach społecznościowych informacje o transferze wiedzy, innowacjach, gospodarstwach demonstracyjnych, rolnictwie, obszarach wiejskich i klimacie.

Publikowane informacje były dopasowane do potrzeb poszczególnych grup docelowych. Nadrzędną zasadą stosowaną w realizacji działań informacyjno-promocyjnych było maksymalne upraszczanie języka przekazu, ich wiarygodność i kompleksowość – tak, aby były dla czytelników niezbędnym źródłem wiedzy, a w szerszej perspektywie – wymiany doświadczeń. W zależności od potrzeb wynikających z zakresu prezentacji danego tematu, informacje wzbogacano o dodatkowe materiały: zdjęcia, filmy, broszury, prezentacje, itd.

- ✓ na portalu ksowplus.pl przygotowano i opublikowano w dziale aktualności 313 artykułów,
- ✓ na portalu ksowplus.pl przygotowano i opublikowano w kalendarzu wydarzeń 163 artykuły,
- ✓ prowadzono profil JC KSOW / KSOW+ na Facebooku. Przygotowano i opublikowano na nim 212 postów. łączna liczba obserwujących: 8 515,
- ✓ prowadzono profil SIR na Facebooku. Przygotowano i opublikowano 233 postów. łączna liczba obserwujących: 2742,
- ✓ prowadzono profil JC KSOW / KSOW+ na YouTube. łączna liczba obserwujących 564,
- ✓ utworzono profil KSOW+ na Spotify i opublikowano 4 podcasty,
- ✓ na bieżąco aktualizowano strony tematyczne na portalu KSOW+ ,
- ✓ wydano w cyklu miesięcznym 24 biuletyny KSOW+, dostępne zarówno na portalu KSOW+, jak i przez maila – dla subskrybentów biuletynu. Pierwszy, dotyczący transferu wiedzy, innowacji, rolnictwa oraz klimatu, drugi – dotyczący rozwoju obszarów wiejskich oraz klimatu. Na pierwszy zapisało się 405 osób, drugi – 426.

Dolnośląska jednostka regionalna

Dolnośląska jednostka regionalna prowadziła jedynie działania informacyjne – udzielano informacji telefonicznie, a na stronach internetowych urzędu i jednostki regionalnej KSOW publikowano aktualne dokumenty i przepisy. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Krótkie łańcuchy dostaw żywności;
2. Cykl artykułów informacyjnych w prasie lokalnej, które będą promować działania delegowane wdrażane w ramach PS WPR 2023-2027 przez SW;
3. Informacja i promocja PS WPR 2023-2027 poprzez zapewnienie odpowiedniej wizualizacji Programu podczas wydarzeń związanych z wspieraniem obszarów wiejskich;
4. Rozwój przedsiębiorczości kobiet na obszarach wiejskich;
5. Szkolenia dla LGD;
6. Strona internetowa poświęcona PS WPR 2023-2027;
7. Punkty informacyjne Funduszy Europejskich (PIFE) PS WPR 2023-2027;
8. Od pola na wrocławski stół.

Kujawsko-pomorska jednostka regionalna

Informowano o PS WPR 2023-2027, w kontekście funkcjonowania KSOW+ i realizacji planu operacyjnego w 2025 r., podczas konferencji podsumowującej działania LGD w perspektywie finansowej 2014-2020 pn. „Wdrażanie instrumentu Rozwój Lokalny Kierowany przez społeczność w perspektywie 2014-2020”. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Organizacja spotkań i stoisk informacyjno-promocyjnych w siedzibie UMWKP dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów;
2. Organizacja szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów;
3. Organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych PS WPR;

4. Publikacja informacji nt. PS WPR na stronie internetowej;
5. Współpraca Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich ze środkami masowego przekazu;
6. Wspólne źródła energii w rolnictwie;
7. Wsparcie działań LGD w zakresie aktywizacji lokalnych społeczności i wdrażania LSR;
8. Wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji i współpracy lokalnych społeczności;
9. Kampania informacyjno-promocyjna w mediach;
10. Debata nad rozwojem obszarów wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim;
11. Rozwój funkcji społecznych rolnictwa szansą na wzrost przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;
12. Wsparcie pszczelarstwa w województwie kujawsko-pomorskiego;
13. Rozwój rolnictwa ekologicznego w województwie kujawsko-pomorskim;
14. Biologizacja rolnictwa oraz działania prośrodowiskowe i proklimatyczne w województwie kujawsko-pomorskim;
15. Promocja sektora rolnego regionu;
16. Wzmocnienie kapitału społecznego na obszarach wiejskich;
17. Kujawsko-pomorskie dziedzictwo wsi.

Lubelska jednostka regionalna

Upowszechnienie *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027* przez informowanie beneficjentów podczas realizacji operacji odbywających się w ramach planu operacyjnego na lata 2024-2025 oraz wizyt w punkcie informacyjnym. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Informowanie o PS WPR na lata 2023-2027 w punkcie informacyjnym;
2. Informowanie o PS WPR 2023-2027 na stronie internetowej;
3. Wdrażanie PS WPR na lata 2023-2027;
4. Wsparcie pszczelarstwa w województwie lubelskim;
5. Uprawa chmielu jako główne źródło utrzymania;
6. Innowacyjna uprawa gleby - system bezorkowy;
7. Krótkie łańcuchy dostaw rozwojem obszarów wiejskich;
8. Gospodarstwa ekologiczne;
9. Informowanie o PS WPR na lata 2023-2027 w mediach.

Lubuska jednostka regionalna

W celu zapewnienia upowszechniania programu i informowania o *Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*, w drugiej połowie 2024 r. zorganizowano dwie konferencje podsumowujące PROW 2014-2020. Podczas konferencji prowadzony był również panel dotyczący założeń nowego okresu programowania PS WPR, wsparcia jego wdrażania oraz tworzenia sieci kontaktów. Uczestnicy konferencji zostali poinformowani o Planie działania KSOW+ , w tym:

- celach i działaniach KSOW+;
- strukturze instytucjonalnej i zadaniach poszczególnych JWS;
- roli partnerów i sposobów ich włączania w działania KSOW+.

Dodatkowo w punkcie informacyjnym udzielono 5 informacji dotyczących założeń i strategii komunikacji PS WPR 2023-2027.

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na rok 2025:

1. Informowanie i promowanie PS WPR na lata 2023-2027;
2. Urlop na lubuskiej wsi;
3. Apetyt na Lubuskie;
4. Organizacja konkursu "Najpiękniejsza wieś lubuska" oraz "Najładniejsze ogrody i ogródki województwa lubuskiego";
5. Konkurs kulinarny;
6. Wyjazd krajowy studyjny dla LGD;
7. Aktywna kobieta wiejska;
8. Udział w targach Smaki Regionów.

Łódzka jednostka regionalna

W ramach KSOW+ jednostka regionalna KSOW+ podczas organizowanych imprez plenerowych na terenie województwa, informowała o nowym okresie programowania, w tym o KSOW+: pracownicy podczas bezpośrednich rozmów i spotkań z uczestnikami tych wydarzeń, w tym z potencjalnymi beneficjentami, KGW, LGD, przedstawicielami jednostek samorządowych oraz organizacji działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, przekazywali informacje o PS WPR, celach i założeniach KSOW+ oraz możliwościach podjęcia współpracy w nowym okresie programowania 2023-2027.

W ramach strony internetowej prowadzonej w ramach portalu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego pod adresem: www.lodzkie.pl/wpr. rozpowszechniane były informacje o PS WPR oraz możliwościach jakie oferuje, w szczególności o założeniach programowych, legislacji krajowej i unijnej oraz planowanych terminach naborów wniosków.

Jednostka zrealizowała również jednodniowe spotkanie informacyjne dla przedstawicieli LGD z terenu województwa łódzkiego z zakresu wdrażania lokalnych strategii rozwoju w nowym okresie programowania – *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Podczas spotkania omówione zostały zagadnienia związane z opracowywaniem niezbędnych dokumentów do sprawnego wdrażania inicjatywy LEADER, a także pytania i wątpliwości kierowane ze strony LGD. Organizacja spotkania przyczyniła się do wsparcia lokalnych grup działania w wymianie wiedzy i doświadczeń w zakresie koncepcji LEADER w nowej perspektywie, podnoszeniu ich kompetencji, które są niezbędne do realizacji zadań w szczególności związanych z lokalnymi strategiami rozwoju, doradztwem na rzecz potencjalnych wnioskodawców i prowadzeniem oceny projektów.

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Produkty regionalne metodą na zwiększenie dywersyfikacji dochodów gospodarstw rolnych;
2. Udział w spotkaniach informacyjnych, imprezach wystawienniczych w celu prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych;
3. Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym na terenie województwa łódzkiego;
4. Szkolenie dla przedstawicieli LGD;
5. Promocja PS WPR w regionalnych rozgłośniach radiowych;
6. Gospodarstwa demonstracyjne - instrument wymiany wiedzy i innowacji w rolnictwie;

7. Punkt informacyjny;
8. Strona internetowa poświęcona PS WPR 2023-2027.

Małopolska jednostka regionalna

W celu upowszechnienia programu zgodnie z art. 123 ust. 2 lit. k rozporządzenia 2021/2115 podjęto następujące działania:

- na stronie internetowej dedykowanej PS WPR zamieszczane były informacje o naborach, spotkaniach, instrukcje, dokumenty, itp., opatrzone logotypami zgodnymi z *Księgą Wizualizacji logo PS WPR 2023-2027*;
- podczas wszystkich wydarzeń, takich jak: szkolenia, spotkania, konferencje, warsztaty, targi, ustawiane były lub zamieszczane banery, plakaty, roll-upy zawierające logotypy zgodne z *Księgą Wizualizacji logo PS WPR 2023-2027* w miejscach widocznych i dostępnych dla publiczności;
- promowano nabory w ramach *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027* przez produkcję i emisję materiałów audiowizualnych dotyczących Funduszy Europejskich w Małopolsce. Filmy dystrybuowano w telewizji regionalnej w województwie małopolskim oraz w pociągach *Kolei Małopolskich*.

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Szkolenia dla Lokalnych Grup Działania;
2. Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów PS WPR 2023-2027;
3. Promocja PS WPR poprzez przeprowadzenie kampanii reklamowej w Internecie, telewizji, emisja filmów, udzielanie konsultacji w punkcie informacyjnym oraz prowadzenie strony internetowej;
4. Warsztaty dla Gospodarstw Agroturystycznych oraz Edukacyjnych;
5. Wymiana doświadczeń w zakresie ochrony środowiska i klęsk żywiołowych w krajach Unii Europejskiej;
6. Seminarium dla Małopolskich Sołtysów;
7. Konferencja podsumowująca wdrażanie PROW 2014-2020 dla Gmin z Województwa Małopolskiego;
8. Dobre praktyki w zakresie ochrony środowiska i klęsk żywiołowych.

Mazowiecka jednostka regionalna

Na stronie mazowieckie.ksow.pl znajduje się zakładka WPR 2023-2027, gdzie zamieszczane są aktualności o KSOW+.

Podczas XVII Mazowieckiego Kongresu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 7 listopada 2024 r., zrealizowano blok tematyczny PROW 2014-2020 a Plan Strategiczny WPR 2023-2027. Podczas spotkania dyskutowano o interwencjach PS WPR, które będą wdrażane przez SW.

21 listopada 2024 r. odbyło się spotkanie z lokalnymi grupami działania z województwa mazowieckiego z udziałem przedstawicieli Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także MRiRW. W programie znalazły się m.in.: zagadnienia dotyczące umów o przyznaniu pomocy w ramach interwencji I.13.1 LEADER / Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność oraz wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla tej interwencji.

Podczas spotkań roboczych z partnerami KSOW przekazywaliśmy bieżące informacje o planowanych zasadach funkcjonowania KSOW+.

W ramach PIFE wykonano i rozpowszechniono kalendarze na 2025 rok, na których zamieszczono informacje o interwencjach PS WPR, które będą wdrażane przez SW.

Jednostka regionalna KSOW+ na Mazowszu zgłosiła następujące operacje do realizacji w ramach planu operacyjnego na 2025 rok, w ramach *Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich KSOW+*:

1. Informacja i promocja PS WPR w radiu i telewizji;

2. Informacja i promocja PS WPR w internecie;
3. Punkt informacyjny;
4. Podniesienie kompetencji w zakresie aktywizacji lokalnych społeczności;
5. Podniesienie wiedzy w zakresie promocji gospodarstw agroturystycznych i edukacyjnych;
6. Wsparcie rozwoju mieszkańek obszarów wiejskich, w tym KGW;
7. Newsletter KSOW+;
8. Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich;
9. WIEŚci z Mazowsza;
10. Konkurs dla KGW.

Opolska jednostka regionalna

Prowadzone były jedynie działania informacyjne, tj. udzielano informacji telefonicznej oraz publikowano przepisy i dokumenty na stronie JR KSOW. Ponadto, podczas realizacji operacji odbywających się w ramach planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025 przekazywano bezpośrednio informacje o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, celach i założeniach KSOW+ oraz możliwościach podjęcia współpracy w nowym okresie programowania uczestnikom przedmiotowych wydarzeń, w tym: przedstawicielom jednostek samorządowych oraz organizacji działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich potencjalnym beneficjentom, a także przedstawicielom Kół Gospodyń Wiejskich oraz LGD woj. opolskiego. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Opolska Kuchnia Tradycyjna - przepis na lokalny rozwój;
2. Wyjazd studyjny dla przedstawicieli LGD;
3. Promocja dziedzictwa kulinarnego województwa opolskiego poprzez udział w Targach Smaki Regionów;
4. Udział liderów odnowy wsi z województwa opolskiego w Kongresie Odnowy i Rozwoju Wsi;
5. Organizacja spotkań informacyjno-szkoleniowych z zakresu PS WPR;
6. Organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych PS WPR 2023-2027 podczas imprez wystawienniczych;
7. Zamieszczanie informacji o PS WPR na stronie internetowej SW Opolskiego;
8. Punkt informacyjny PS WPR 2023-2027;
9. Współpraca Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich ze środkami masowego przekazu.

Podkarpacka jednostka regionalna

W ramach działań KSOW+ jednostka regionalna podjęła następujące działania:

- w ramach PIFE udzielano informacji potencjalnym beneficjentom PS WPR na temat programu, w tym tych, dotyczących wizualizacji PS WPR na lata 2023-2027;
- w przygotowanym do realizacji planie operacyjnym na lata 2024-2025 zaplanowane zostało spotkanie szkoleniowe dot. nowego okresu programowania (w ramach Planu Komunikacyjnego).

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. EKO GALA - międzynarodowe targi produktów i żywności wysokiej jakości;
2. Artykuły w internecie wspierające działalność punktu informacyjnego Funduszy Europejskich PS WPR na lata 2023-2027;
3. Scalanie gruntów - poprawa struktury obszarowej gruntów rolnych;
  4. Funkcjonowanie Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich (PIFE) PS WPR 2023-2027;
  5. Spotkania informacyjno-szkoleniowe.

Podlaska jednostka regionalna

Jednostka regionalna KSOW+ województwa podlaskiego w ramach bieżącej działalności wykonała szereg działań informacyjno-promocyjnych związanych z KSOW+. Przeprowadzono m.in. następujące czynności:

- informowano za pośrednictwem strony internetowej pswpr.podlaskie.eu o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;
- podczas prowadzonych spotkań/szkoleń z potencjalnymi beneficjentami PS WPR 2023-2027 przekazywano najnowsze informacje związane z możliwościami finansowania planowanych operacji;
- pracownicy PIFE przekazywali niezbędną wiedzę dot. PS WPR na lata 2023-2027 osobom odwiedzającym PIFE lub kontaktujących się telefonicznie;
- zorganizowano „Forum Podlaskich LGD” w ramach którego podsumowano wdrażania RLKS w województwie podlaskim w ramach PROW 2014-2020 oraz omówiono wytyczne w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027* dla interwencji I.13.1 LEADER/ Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność;
- zorganizowano szkolenie dotyczące podsumowania stanu wdrażania i wykorzystania środków w ramach PROW 2014-2020 w zakresie prac scaleniovych oraz realizacji zagospodarowania poscaleniowego oraz omówiono kryteria wyboru operacji, wytycznych podstawowych oraz wytycznych szczegółowych dla Interwencji 10.8 Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym w ramach PS WPR 2023-2027.

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Cykl spotkań informacyjno-szkoleniowych potencjalnym beneficjentom/beneficjentom PS WPR na lata 2023-2027 w zakresie interwencji wdrażanych przez SW;
2. Prowadzenie punktów informacyjnych o funduszach europejskich w tym przekazywanie informacji o PS WPR na lata 2023-2027 pracownikom PIFE, podmiotom doradczym (w tym LGD) oraz potencjalnym beneficjentom Programu;
3. Terenowe punkty informacyjno-promocyjne podczas wydarzeń plenerowych;
4. Prowadzenie strony internetowej oraz współpraca ze środkami masowego przekazu;
5. Dobra praktyka pszczelarska na przykładzie austriackich doświadczeń;
6. Podlaskie Forum Agroturystyczne;
7. Forum Podlaskich LGD - nowe perspektywy i wyzwania;
8. Gotuj z klasą- lokalne łamanie przepisów;
9. "W kobietach siła" - cykl inspirujących warsztatów dla kobiet wiejskich;
10. Międzynarodowe Targi Żywności Warsaw Food Expo 2025;
11. Wojewódzki konkurs wiedzy o pszczelarstwie;
12. Poznaj naszych producentów - wydanie przewodnika o lokalnych serowarach;
13. Wojewódzki konkurs wiedzy z zakresu uprawy roślin bobowatych;
14. Produkt lokalny - dobre praktyki;
15. Olimpiada Aktywności Wiejskiej;
16. Rolnictwo precyzyjne w koncepcji 4.0.

Pomorska jednostka regionalna

Realizacja działań w ramach KSOW+ odbywała się na podstawie dokumentów i wytycznych przyjętych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przede wszystkim na podstawie *Planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+* oraz *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*.

Działalność jednostki regionalnej KSOW+ w województwie pomorskim obejmowała przede wszystkim zapewnienie i przekazywanie aktualnej informacji na temat *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*, w tym promocję znaku PS WPR 2023-2027 m.in. podczas organizowanych spotkań. W trakcie spotkań upowszechniane były również informacje dotyczące głównych kierunków tematycznych ujętych w *Planie działania KSOW+*, planowanych przez jednostkę regionalną operacji w 2025 r. i aktywnej współpracy przy ich realizacji. Zwracana była również uwaga na sposób przystąpienia do KSOW+.

Działania informacyjno-promocyjne skierowane zarówno do partnerów KSOW+/potencjalnych partnerów KSOW+, jak i beneficjentów/potencjalnych beneficjentów PS WPR 2023-2027 oraz ogółu społeczeństwa prowadzone były również na stronie internetowej departamentu (dprow.pomorskie.eu, zakładka PS WPR 2023-2027), gdzie zamieszczona została dokumentacja oraz bieżące informacje na temat wdrażania PS WPR 2023-2027 w województwie pomorskim. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Gospodarowanie zasobami wodnymi w leśnictwie i na obszarach wiejskich;
2. Promocja pszczelarstwa i ochrona bioróżnorodności ;
3. Promocja tradycji rolniczych;
4. Sympozjum rolnicze;
5. Dobre praktyki w zakresie produkcji i wykorzystania energii elektrycznej;
6. Aktywizacja i wzmocnienie potencjału społecznego kobiet na obszarach wiejskich;
7. Wsparcie pomorskich LGD w realizacji LSR;
8. Wsparcie beneficjentów/potencjalnych beneficjentów PS WPR 2023-2027;
9. Promocja PS WPR 2023-2027 w telewizji regionalnej;
10. Punkt informacyjny;
11. Strona internetowa i media społecznościowe.

Śląska jednostka regionalna

Jednostka regionalna KSOW+ w województwie śląskim realizowała następujące działania w ramach KSOW+:

- informowanie o PS WPR,
- wsparcie wdrażania PS WPR,
- wsparcie tworzenia sieci kontaktów w odniesieniu do interferencji PS WPR,
- organizacja szkolenia dla LGD w zakresie podniesienia kompetencji pracowników biur odpowiedzialnych za przygotowanie założeń do nowych rozwiązań proponowanych w planowanej perspektywie finansowej na lata 2023-2027,
- zgłoszono 5 propozycji operacji do planu operacyjnego na rok 2025, w ramach *Planu działania KSOW+*:
  1. Działania informacyjno-promocyjne o PS WPR na lata 2023-2027;
  2. Konsultacje w zakresie PS WPR na lata 2023-2027;
  3. Przekazanie aktualnych informacji o PS WPR na lata 2023-2027 w internecie;
  4. Pszczelarstwo i Rolnictwo – razem możemy więcej;
  5. Funkcje społeczno-edukacyjne gospodarstw rolnych na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego.

Świętokrzyska jednostka regionalna

W ramach KSOW+ złożono propozycje operacji do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Prowadzenie punktu informacyjnego PS WPR 2023-2027;
2. Działania prowadzone poprzez stronę internetową ;
3. Udział w Targach "Smaki Regionów" w Poznaniu;
4. Kongres kobiet aktywnych;
5. Jarmark produktów regionalnych, lokalnych i tradycyjnych;
6. Reklama PS WPR 2023-2027 w radiu.

Przygotowano właściwe upoważnienia dla Dyrekcji departamentu do podejmowania działań wynikających z wdrażania i realizacji schematu II pomocy technicznej *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027*. Złożono wnioski o przyznanie pomocy technicznej do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach schematu I i schematu II.

Warmińsko-Mazurska jednostka regionalna

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego informował o działalności KSOW+ w trakcie realizacji operacji w ramach planu operacyjnego 2024-2025.

Podczas organizacji konferencji, spotkań i wyjazdów studyjnych ich uczestnicy poznali założenia, cele oraz zadania poszczególnych JWS. Prowadzono też konsultacje z partnerami KSOW dotyczące ich roli w KSOW+, biorąc pod uwagę realizację operacji w ramach planu operacyjnego. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Konferencja dla liderów wiejskich;
2. Wyjazd studyjny w zakresie żywności naturalnej i tradycyjnej;
3. Wizualizacja PS WPR 2023-2027;
4. Działania promocyjne PS WPR 2023-2027;
5. Organizacja konkursu pn. Laur Agrobiznesu 2025;
6. Udział w targach Smaki Regionów w Poznaniu;
7. Konferencja pn. Rolnictwo 4.0 - Innowacje i Biotechnologie;
8. Wyjazd studyjny pn. "Śląskie: Rolnictwo Precyzyjne i Innowacyjne Technologie";
9. Konferencja podsumowująca PROW 2014-2020.

Wielkopolska jednostka regionalna

W ramach KSOW+ w dniach 27-28 maja 2024 r. pracownicy Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich uczestniczyli w spotkaniu JWS w Zegrzu. W październiku 2024 roku za pomocą aplikacji KSOW+ zgłoszono operacje do realizacji w ramach planu operacyjnego KSOW+ na rok 2025 (realizacja od 1 lipca do 31 grudnia 2025 roku):

1. Promujemy wielkopolskie pszczelarstwo;
2. Organizacja i udział w targach krajowych;
3. Od poznania do działania;
4. Biuletyn informacyjny "Nasza euroPROWincja" w wersji polskiej i angielskiej;
5. Strona promocyjna PS WPR 2023-2027 w Magazynie Samorządowym "Monitor Wielkopolski";
6. Prowadzenie działań nt. PS WPR 2023-2027 na stronie internetowej;
7. Pełnienie roli punktu informacyjnego PS WPR 2023-2027;

8. Szkolenia i spotkania dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów PS WPR 2023-2027;

9. Kampania medialna nt. PS WPR 2023-2027 w prasie lokalnej, Internecie i radiu.

Realizowano też bezkosztowe działania informacyjne dotyczące KSOW+, głównie w formie konsultacji udzielanych drogą telefoniczną podmiotom zainteresowanym realizacją działań wpisujących się w cele działalności Sieci.

Zachodniopomorska jednostka regionalna

Jednostka regionalna KSOW województwa zachodniopomorskiego w ramach bieżącej działalności wykonała szereg działań informacyjno-promocyjnych związanych z KSOW+. Przeprowadzono m.in. następujące czynności:

- informowano za pośrednictwem strony internetowej prow.wzp.pl o zakresie wsparcia oferowanego potencjalnym beneficjentom w ramach PS WPR na lata 2023-2027 w zakresie zadań delegowanych SW Zachodniopomorskiego (scalanie gruntów, przydomowe oczyszczalnie ścieków, smart village, RLKS);
- podczas prowadzonych spotkań/szkoleń z szerokim spektrum potencjalnych beneficjentów PS WPR 2023-2027 przekazywano najnowsze informacje związane z możliwościami finansowania planowanych operacji za pośrednictwem PS WPR na lata 2023-2027;
- pracownicy PIFE przekazywali niezbędną wiedzę dot. PS WPR na lata 2023-2027 osobom odwiedzającym punkt lub kontaktujących się telefonicznie z pracownikami PIFE;
- zorganizowano stoisko informacyjno-promocyjne PS WPR na lata 2023-2027 podczas imprezy plenerowej rolniczej o zasięgu regionalnym gdzie udzielano informacji potencjalnym beneficjentom oraz innym osobom zainteresowanym na temat możliwości uzyskania wsparcia finansowego w ramach PS WPR na lata 2023-2027.

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Szkolenie z zakresu nowej perspektywy finansowej PS WPR na lata 2023-2027 dla Lokalnych Grup Działania z Pomorza Zachodniego;
2. Konferencja producentów produktów tradycyjnych, regionalnych i ekologicznych z Pomorza Zachodniego;
3. Festiwal Wina Pomorza Zachodniego;
4. X edycja "Akademia Sołtysa";
5. Festiwal Tradycji Pomorza Zachodniego;
6. Aleja Zachodniopomorskie Smaki;
7. Kongres Kół Gospodyń Wiejskich Ziemi Zachodniopomorskiej;
8. Doświadczenia i dobre praktyki rozwoju obszarów wiejskich na obszarze LGD w Rumunii;
9. Główny Punkt Informacyjny funduszy europejskich UMWZ;
10. Stoiska informacyjno-promocyjne PS WPR na lata 2023-2027 podczas imprez plenerowych;
11. Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów z działań w ramach PS WPR na lata 2023-2027;
12. Cykl szkoleń/spotkań z lokalnymi grupami działania;
13. Szkolenie dla pracowników punktów informacyjnych i doradców;
14. Strona internetowa poświęcona PS WPR na lata 2023-2027.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Informacje o działaniach dotyczących KSOW+

1. **Konferencja dotycząca instrumentów finansowych w ramach PS WPR 2023-2027**

W dniu 12 czerwca 2024 r. zorganizowano konferencję poświęconą uruchomieniu wsparcia z instrumentów finansowych w ramach *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Tematyka wydarzenia obejmowała szczegółowe omówienie instrumentów finansowych dostępnych w ramach Funduszu Gwarancji Rolnych Plus.

2. Realizacja spotu promującego Fundusz Gwarancji Rolnych Plus

W ramach kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej wsparcia zwrotnego (instrumentów finansowych) z *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027* zlecono przygotowanie i realizację spotu promocyjnego na temat Funduszu Gwarancji Rolnych Plus. Finalizacja realizacji spotu miała miejsce 6 listopada 2024 r., a jego celem była promocja możliwości, jakie oferuje FGR Plus.

3. Szkolenie dla jednostek doradztwa rolniczego

W dniach 22 i 23 października 2024 r. zorganizowano szkolenie dla jednostek doradztwa rolniczego na temat instrumentów finansowych (kredytów preferencyjnych) z Funduszu Gwarancji Rolnych Plus, realizowanych w ramach *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Celem szkolenia było zapoznanie doradców z mechanizmami wsparcia, aby mogli skutecznie przekazywać informacje rolnikom oraz przedsiębiorcom sektora rolno-spożywczego.

4. Ulotka informacyjna

W ramach działań informacyjno-promocyjnych opracowano i wydrukowano ulotkę prezentującą kluczowe obszary wsparcia w ramach instrumentów finansowych PS WPR 2023-2027. Materiał zawiera informacje o możliwościach finansowania oraz przykłady inwestycji zrealizowanych dzięki Funduszowi Gwarancji Rolnych Plus w ramach następujących działań:

- I 10.1.2 – Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (instrumenty finansowe);
- I 10.6.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości w gospodarstwie (instrumenty finansowe);
- I 10.7.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości poza gospodarstwem (instrumenty finansowe);
- I 10.9 – Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa poza gospodarstwem (instrumenty finansowe).

Ulotka była dystrybuowana wśród rolników, doradców rolniczych, przedstawicieli sektora rolno-spożywczego oraz podmiotów świadczących usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa. Jej celem jest zwiększenie świadomości na temat dostępnych form wsparcia oraz ułatwienie beneficjentom podejmowania decyzji inwestycyjnych.

5. Broszura informacyjna

W ramach działań informacyjno-promocyjnych opracowano broszurę informacyjną dotyczącą wsparcia dostępnego w ramach *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Publikacja zawiera szczegółowe informacje o instrumentach finansowych oraz prezentuje przykłady zrealizowanych inwestycji wspartych przez Fundusz Gwarancji Rolnych. Broszura stanowi rozszerzoną wersję ulotki – zawiera szczegółowy opis działań oraz warunki uzyskania wsparcia w ramach następujących interwencji:

- I 10.1.2 – Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność;
- I 10.6.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości w gospodarstwie;
- I 10.7.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości poza gospodarstwem;
- I 10.9 – Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa poza gospodarstwem.

6. Spotkania informacyjne dotyczące interwencji Planu Strategicznego na lata 2023-2027 w ramach filaru I (w tym ekoschematów) oraz interwencji powierzchniowych II filaru.

12 i 13 marca br. w gmachu MRiRW zorganizowano dwa spotkania informacyjne w zakresie interwencji realizowanych w ramach PS WPR 2023-2027, tj.: ekoschematu Dobrostan zwierząt, ekoschematów obszarowych, rolno-środowiskowo-klimatycznych i zadrzewieniowych, Rolnictwa ekologicznego oraz Warunkowości. Uczestnikami spotkań byli doradcy rolni (łącznie 208 osób, w tym 12 marca – 108 osób, 13 marca - 100 osób) oraz przedstawiciele instytucji zaangażowanych we wdrażanie płatności bezpośrednich, w tym ekoschematów i płatności obszarowych w ramach II filaru Wspólnej Polityki Rolnej. Spotkania dotyczyły zmian przepisów, które zaczęły obowiązywać od kampanii naboru wniosków obszarowych przeprowadzonej w 2024 r. Podczas spotkań przedstawiono zmiany mające na celu usprawnienie wdrażania ww. interwencji w kolejnych latach i wprowadzone uproszczenia przede wszystkim dla rolników, ale także dla podmiotów zaangażowanych we wdrażanie tych interwencji, w tym doradców rolnych. Spotkania te były również okazją do wymiany doświadczeń na temat realizacji ww. interwencji.

7. Seminaria/wyjazdy studyjne dotyczące interwencji: rolno-środowiskowo klimatycznych, rolnictwa ekologicznego oraz dobrostanu zwierząt realizowanych w ramach Planu Strategicznego na lata 2023-2027.

W ramach operacji zorganizowane zostały 3 spotkania wyjazdowe dla łącznie 151 osób, których uczestnikami byli naukowcy, eksperci rolniczy i przyrodniczy, doradcy, przedstawiciele agencji płatniczej, instytucji zarządzającej, administracji publicznej i organizacji pozarządowych współpracujących z rolnikami oraz rolnicy indywidualni.

Spotkania zorganizowane były w terminach:

- 12 i 13 września 2024 r. w zakresie interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz leśno-zadrzewieniowych realizowanych w ramach PS WPR 2023-2027, dla 50 osób,
- 17 i 18 września 2024 r., w zakresie interwencji Rolnictwo ekologiczne realizowanej w ramach PS WPR 2023-2027, dla 51 osób,
- 25 i 26 września 2024 r. w zakresie interwencji ekoschemat Dobrostan zwierząt realizowanej w ramach PS WPR 2023-2027, dla 50 osób.

Operacje realizowane były w formie spotkań połączonych z wyjazdem, których celem było pokazanie w terenie efektów wdrażania interwencji oraz stosowania przez rolników praktyk sprzyjających środowisku oraz poprawiających dobrostan zwierząt. Uczestnikom spotkań przekazane zostały informacje dotyczące proponowanych kierunków zmian oraz zmian już wprowadzonych. Dzięki informacjom przekazanych podczas spotkań wzrosła wiedza nt. możliwości i zasad korzystania z finansowego wsparcia z interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych, Rolnictwo ekologiczne oraz Dobrostan zwierząt realizowanych w ramach PS WPR 2023-2027.

8. Druk i dystrybucja 6 publikacji broszur dotyczących interwencji obszarowych Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Operacja dotyczyła druku i dystrybucji 103 165 egzemplarzy publikacji dotyczących interwencji obszarowych *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*: Płatności bezpośrednie, w tym ekoschematy oraz interwencje środowiskowe PS WPR 2023-2027 – 20 805 egzemplarzy, Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne PS WPR 2023-2027 – 16 570 egzemplarzy, Interwencja - Rolnictwo ekologiczne PS WPR 2023-2027– 16 285 egzemplarzy, Interwencje leśno-zadrzewieniowe PS WPR 2023-2027 - 16 885 egzemplarzy, Ekoschematy obszarowe PS WPR 2023-2027 - 16 285 egzemplarzy, Ekoschemat Dobrostan zwierząt PS WPR 2023-2027- 16 335 egzemplarzy. Materiały te trafiły do szerokiego grona odbiorców, m.in. poprzez rozesłanie ich do różnych instytucji zaangażowanych w różnym stopniu we wdrażanie interwencji PS WPR 2023-2027 i były/będą wykorzystywane

zarówno przez MRiRW, jak i inne Instytucje jako element informacyjno-promocyjny podczas organizowanych różnego rodzaju spotkań, konferencji i seminariów w zakresie ww. interwencji PS WPR 2023-2027.

9. Organizacja stoisk informacyjno – promocyjnych dot. PROW 2014-2020 podczas targów i wystaw.

W ramach tej operacji zorganizowano 6 wspólnych stoisk informacyjno-promocyjnych najważniejszych instytucji związanych z rolnictwem, tj. MRiRW, KOWR, KRUS i ARiMR, podczas wydarzeń o charakterze krajowym (Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach; Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych; Dni z Doradztwem Rolniczym w Szepietowie; Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH, połączone z Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych w Minikowie; Krajowa Wystawa Rolnicza oraz Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie w Częstochowie; Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym połączone z Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych w Siedlcach; Międzynarodowa Wystawa Rolnicza AGRO SHOW w Bednarach). Podczas ww. wydarzeń udzielano informacji dla ogółu społeczeństwa i potencjalnych beneficjentów nt. *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*, m.in. informacje odnoszące się do jego wdrożenia, możliwości finansowania, możliwe rezultaty jego realizacji, informacje o wkładzie UE w realizację PS WPR 2023-2027.

10. Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca rolnictwa i produkcji ekologicznej w 15 audycjach telewizyjnych pt. „Magazyn Rolniczy. Rolnictwo ekologiczne” emitowanych w 2024 r. na antenie TVP 1.

W kampanii zawarto informacje o wsparciu rolnictwa ekologicznego z PROW 2014-2020 do powierzchni ekologicznych użytków rolnych, nadal dostępnego w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020 do 2024 roku włącznie, a także na temat Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027, który jest kontynuacją wsparcia finansowego rolników do powierzchni rolnych rolnictwa ekologicznego w ramach interwencji Rolnictwo ekologiczne.

11. Wydrukowano ulotki z zakresu wybranych interwencji wsparcia w ramach PS dla WPR na lata 2023-2027:

- ulotka informacyjna dot. I.10.3 - Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF,
- ulotka informacyjna dot. I.10.4 - Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu,
- ulotka informacyjna dot. I.10.1.1 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje),
- ulotka informacyjna dot. I.10.5 - Rozwój małych gospodarstw,
- ulotka informacyjna dot. I.13.1 Leader,
- ulotka informacyjna dot. I.10.2 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej;
- ulotka informacyjna dot. I.13.2 - Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych,
- ulotka informacyjna dot. I.10.8 - Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.

12. Konkurs pt. „Najlepsze wydawnictwo wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego”.

Celem konkursu było m.in. propagowanie wiedzy i informacji na temat PS WPR 2023-2027 w wydawnictwach wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego przez:

- zamieszczanie artykułów na temat PS WPR, ze szczególnym uwzględnieniem warunkowości, ekoschematów i ochrony środowiska,
- informowanie o planowanych naborach wniosków o pomoc w ramach interwencji PS WPR 2023-2027 oraz przepisach prawnych, dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich i zasad BHP,
- upowszechnianie przykładów dobrych praktyk i rozwiązań innowacyjnych, wspierających wdrażanie PS WPR,
- propagowanie współpracy, w tym tworzenia sieci kontaktów i grup operacyjnych oraz upowszechnianie projektów, realizowanych w ramach KSOW+.

13. Kampania informacyjno-edukacyjna w telewizji, polegającą na zamieszczeniu wątków dotyczących Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz na temat Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w 19 audycjach pod tytułem „To się opłaca”, emitowanych w okresie kwiecień-grudzień 2024 r. na antenie TVP 1. W audycjach prezentowane były wypowiedzi rolników, ekspertów, przedstawicieli MRIRW, jednostek podległych i nadzorowanych przez MRIRW, doradców ODR oraz przedstawicieli różnych branż z sektora rolnictwa w zakresie instrumentów wsparcia dla rolnictwa. Tematy zaprezentowane w audycjach:

- decyzje Komisji Europejskiej w sprawie Zielonego Ładu;
- wsparcie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027;
- zmiany w ekoschemacie Dobrostan zwierząt;
- aktualny nabór wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w zakresie płatności bezpośrednich, wsparcia obszarowego, ekoschematów;
- Odpoczywaj na wsi - turystyczny potencjał wsi;
- premie dla młodych rolników;
- wsparcie na interwencje leśne i zadrzewieniowe w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027;
- interwencje w sektorze owoców i warzyw w ramach PS WPR 2023-2027;
- rekomendacja odmian roślin uprawnych – transfer postępu biologicznego do praktyki rolniczej;
- scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- młody rolnik;
- rozwój małych gospodarstw;
- wdrażanie LSR;
- inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu;
- interwencje w sektorze pszczelarskim;
- inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje) obszary B i C;
- Wspólna Polityka Rolna - korzyści dla rolnictwa i obszarów wiejskich;
- Wspólna Polityka Rolna - polskie przewodnictwo w Radzie UE i prognozy na przyszłość.

14. Kampania informacyjno-edukacyjna w radiu – polegającą na zamieszczeniu materiałów informacyjnych dotyczących Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w audycjach radiowych pt. „Forum Rolnika” emitowanych na antenie 17 Regionalnych Rozgłośni Polskiego Radia (9 audycji premierowych w terminie od lipca do grudnia 2024 r., łączna liczba emisji wyniosła 153). Wzmocnieniem przekazu informacyjnego było zamieszczenie audycji na stronach internetowych 17 regionalnych rozgłośni Polskiego Radia. Każda audycja zawierała krótki news – aktualności dla rolników, informacje związane z polityką rolną, materiał dotyczący PROW 2014-2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023- 2027. Tematyka zaprezentowana w audycjach:

- Premie dla młodych rolników;
- Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- Rozwój małych gospodarstw;
- Wdrażanie LSR;

- Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu;
- Interwencje w sektorze pszczelarskim;
- Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność;
- Wspólna Polityka Rolna - korzyści dla rolnictwa i obszarów wiejskich;
- Wspólna Polityka Rolna - polskie przewodnictwo w Radzie UE i prognozy na przyszłość.

15. Materiał informacyjny dotyczący Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023- 2027 na łamach Kalendarza Rolników na 2025 r.

Tematyka zaprezentowana na łamach kalendarza:

- Wsparcie z PS WPR 2023-2027;
- PS WPR - płatności bezpośrednie i przejściowe wsparcie krajowe;
- PS WPR - płatności rolno-środowisko-klimatyczne;
- Wsparcie z PROW 2024-2020;
- Unijne systemy jakości żywności i rolnictwo ekologiczne;
- Fundusz Gwarancji Rolnych Plus;
- Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich+;
- Wsparcie potencjału turystycznego polskiej wsi.

16. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Organizacja stoisk informacyjno – promocyjnych dot. PS WPR 2023-2027 podczas targów i wystaw;
2. Działania informacyjno-promocyjne w ramach PS WPR 2023-2027;
3. "Świat się kręci wokół wsi" - ogólnopolski amatorski konkurs filmowy;
4. Wydanie publikacji informacyjnej z zakresu systemu Chronionych Nazw Pochodzenia (ChNP), Chronionych Oznaczeń Geograficznych (ChOG), Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności (GTS) z przepisami kulinarnymi w języku polskim;
5. Odpoczywaj na wsi;
6. Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca rolnictwa i produkcji ekologicznej;
7. Regionalna Wystawa Ras Rodzimych w Rudawce Rymanowskiej;
8. Konkurs na najlepszy przepis kulinarny wykorzystujący produkty zarejestrowane jako Chroniona Nazwa Pochodzenia (ChNP), Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG) oraz Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS);
9. Zamieszczenie w "Kalendarzu Rolników" na 2026 rok materiału informacyjnego MRiRW dotyczącego Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;
10. Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w telewizji;
11. Produkcja i emisja materiałów dotyczących Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w audycjach radiowych;
12. Spotkanie doradztwa, instytutów badawczych i innych partnerów AKIS;
13. Promocja i upowszechnianie wiedzy o inicjatywach w obszarze badań i innowacji w rolnictwie;
14. Doświadczenia z wdrażania interwencji leśnych i zadrzewieniowych PS WPR 2023-2027;
15. Kampania Nie marnuj żywności. Żywność to wartość.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) jako agencja płatnicza została zobowiązana do informowania społeczeństwa o działaniach finansowanych z budżetu PROW 2014-2020. ARiMR informowała również o działaniach wdrażanych w ramach PS WPR 2023-2027. Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych jest niezbędnym warunkiem prawidłowego i skutecznego wdrażania Programów.

W opracowanych materiałach ARiMR prezentuje PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 jako instrumenty wspierające rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, i zapewnia pewną, kompletną, przejrzystą i aktualną informację o tych programach – potencjalni beneficjenci dowiadują się o możliwościach uzyskania wsparcia, zasadach składania wniosków i przyznawania pomocy czy o terminach naborów. W kampaniach informacyjnych ARiMR zachęca do składania wniosków o przyznanie pomocy, a także przedstawia rolników, którzy z takiej pomocy skorzystali, co z jednej strony jest pokazaniem dobrych praktyk i zachętą dla potencjalnych beneficjentów, z drugiej – świadectwem efektów osiągniętych dzięki wsparciu z tych programów.

ARiMR realizowała działania informacyjno-edukacyjne dotyczące obu programów – PROW 2014-2020 i PS WPR 2023-2027 – przez współpracę z telewizją, która jest skutecznym kanałem przekazywania informacji i zapewnia szerokie dotarcie – zarówno do beneficjentów, jak i osób potencjalnie zainteresowanych otrzymaniem dofinansowania. Wieloletnie doświadczenie potwierdza również, że przekazywane tym sposobem informacje wpływają na zwiększenie zainteresowania uzyskaniem wsparcia finansowanego zarówno z budżetu PROW 2014-2020, jak i PS WPR 2023-2027. Audycje były emitowane na antenie Programu 1 Telewizji Polskiej (od czerwca do listopada).

W ramach kampanii wyemitowano 8 odcinków premierowych audycji Magazyn Rolniczy (na antenie w piątki).

W audycjach zostały poruszone następujące tematy:

- 28.06.2024 – premie dla młodych rolników;
- 12.07.2024 – inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF;
- 26.07.2024 – rozwój małych gospodarstw;
- 06.09.2024 – rozwój małych gospodarstw;
- 20.09.2024 – dopłaty bezpośrednie 2024;
- 11.10.2024 – inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu;
- 25.10.2024 – interwencje pszczelarskie;
- 15.11.2024 – inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu.

Łączna oglądalność audycji wyniosła ok. 2 400 000.

Koszt przeprowadzonej kampanii wyniósł 150 000,00 zł.

Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Kampania informacyjna w telewizji ogólnopolskiej;
2. Kampania informacyjna na antenie ogólnopolskiej rozgłośni radiowej;
3. Kampania informacyjna w tygodniku ogólnopolskim;
4. Kampania informacyjna na łamach prasy regionalnej i lokalnej.

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

- Przekazywanie rolnikom, mieszkańcom obszarów wiejskich i osobom zainteresowanym najistotniejszych informacji dotyczących wsparcia i wdrażania PS WPR, podczas organizowanych spotkań, warsztatów, szkoleń,

konferencji i wyjazdów studyjnych w ramach KSOW+, m.in. poprzez prowadzenie wykładów nt. „Nowe założenia programu KSOW+”. Spotkania były także okazją do tworzenia sieci kontaktów, w odniesieniu do interwencji PS WPR.

- Zamieszczenie artykułów dotyczących założeń KSOW+ w miesięczniku branżowym „Twój Doradca Rolniczy Rynek”.
- Stworzenie zakładki KSOW+ na stronie internetowej ODR www.dodr.pl i jej bieżąca aktualizacja.
- Prowadzenie przez brokera, w ciągu całego roku 2024, konsultacji telefonicznych, stacjonarnych i e-mailowych dotyczących Interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.
- Identyfikowanie i aktywizowanie partnerów KSOW+ w województwie dolnośląskim.
- Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:
  1. Zooterapia w agroturystyce – rola zwierząt gospodarskich w zwiększeniu opłacalności produkcji rolniczej oraz ich wpływ na profilaktykę zdrowia psychicznego;
  2. Działania informacyjno-promocyjne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;
  3. Dla przyszłych pokoleń - agroleśnictwo szansą dla klimatu i środowiska;
  4. Sekrety starych odmian: Dolnośląskie warsztaty sadownicze – cykl wiosenno-jesienny;
  5. Zioła - produkcja, marketing, aktywizacja kobiet;
  6. Dziedzictwo kulturowe i tradycje kulinarne polskiej wsi;
  7. Dni Pola na poletkach demonstracyjnych ODR - Skuteczna ochrona gleb: wapnowanie i utrzymanie optymalnej żyzności;
  8. II Dolnośląski Zlot Zagród Edukacyjnych;
  9. Cztery pory roku w dolnośląskiej winnicy;
  10. Pszczelarskie spotkania na Dolnym Śląsku.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

- Informowanie rolników, mieszkańców obszarów wiejskich oraz innych zainteresowanych osób o możliwości wsparcia w ramach PS WPR, w trakcie organizowanych spotkań, warsztatów, konferencji przez Kujawsko pomorskiego ODR w Minikowie.
- Wykład brokera innowacji na temat nowego naboru interwencji 13.5 „Współpraca grup operacyjnych EPI” w trakcie konferencji podsumowującej działalność *Grupy operacyjnej Polska Zdrowa Gęść w Kołudzie*.
- Prowadzenie przez brokera innowacji konsultacji telefonicznych, stacjonarnych i e-mailowych na temat Interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.
- Identyfikowanie i aktywizowanie partnerów KSOW+ w województwie kujawsko-pomorskim.
- Utworzenie zakładki KSOW+ na stronie internetowej www.sir.kpodr.pl
- Umieszczanie na stronie www.sir.kpodr.pl biuletynu KSOW+ .
- Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:
  1. Informacja i promocja PS WPR;
  2. Forum Innowacji w Rolnictwie;
  3. Forum Rachunkowości Rolnej;

4. Dni Pola- nowoczesne rozwiązania w produkcji roślinnej;
5. Forum Rolnictwa Ekologicznego "Wokół rolnictwa ekologicznego- w kontekście globalnych wyzwań";
6. Współczesne wyzwania hodowców kóz;
7. Racjonalne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
8. Aktywizacja Kujawsko-Pomorskiej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych;
9. Dobre praktyki rolnicze w województwie Kujawsko-Pomorskim;
10. „Pszczoły naturalnie! – nowatorskie praktyki pszczelarskie.";
11. Zioła jako alternatywa dla ekologicznego gospodarstwa rolnego;
12. XXXV Olimpiada Wiedzy Rolniczej;
13. X Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej - Porozmawiajmy o pieniądzach;
14. Innowacyjne praktyki przedsiębiorczości „AGROLIGA 2025”;
15. Ochrona zasobów przyrodniczych na obszarach wiejskich.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli podejmował działania informacyjne dotyczące KSOW + oraz działań Planu Strategicznego WPR 2023-2027.

- Podczas konferencji „10 lat innowacji” informowano o interwencji 13.5 „Współpraca grup operacyjnych EPI”. Zostały przedstawione główne założenia w zakresie uzyskania wsparcia oraz rodzaje i zakres pomocy.
- Podczas organizowanych wydarzeń, warsztatów i spotkań informowano o najważniejszych interwencjach PS WPR, zacieśniano współpracę i poszukiwano nowe kontakty.
- Broker innowacji prowadził działania informacyjne wśród potencjalnych grup operacyjnych w zakresie interwencji 13.5 oraz planowanych naborów.
- Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:
  1. Wymiana wiedzy i doświadczeń lubelskich serowarów;
  2. Ziołowe inspiracje szansą dla rozwoju obszarów wiejskich;
  3. Rolnictwo 4.0 innowacje w technice rolniczej;
  4. Wyspa Innowacji;
  5. Stoiska informacyjno-promocyjne PS WPR 2023-2027;
  6. W sercu chmielowych plantacji: praktyki i innowacje u zagranicznych sąsiadów;
  7. Rolnictwo wczoraj, dziś i jutro;
  8. Inwestycje rolnicze a konkurencyjność gospodarstw rolnych;
  9. Instrumenty Wspólnej Polityki Rolnej jako czynnik wspierający rozwój obszarów wiejskich;
  10. Alternatywne kierunki w produkcji zwierzęcej;
  11. Rolnictwo ekologiczne- wyzwania i perspektywy;
  12. Gospodarstwa demonstracyjne jako instrument wymiany wiedzy i innowacji w rolnictwie;
  13. Produkcja żywności w ramach form działalności RHD – jako dodatkowe źródło dochodu;
  14. Zielona wiedza- wyjazd studyjny do gospodarstw ekologicznych działających w KSGD;
  15. Farmy kwiatowe i warzywne przykładem zrównoważonego rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;
  16. Działania informacyjno-promocyjne w ramach PS WPR na lata 2023-2027 w województwie lubelskim.

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadził działania informacyjne dotyczące KSOW+ i nowej Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR w sposób pozwalający na dotarcie do jak największej liczby gospodarstw rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich. Działalność informacyjna w zakresie KSOW+ była prowadzona przez pracowników lubuskiego ODR podczas różnych form realizacji, tj. spotkań, szkoleń, konferencji, pokazów czy wyjazdów studyjnych, wydarzeń rolniczych (Targi Rolnicze w Kalsku i Gliśnie, Dni Pola itp.). Pracownicy lubuskiego ODR przeprowadzili 25 stacjonarnych szkoleń dla 459 uczestników, 62 szkolenia dla 992 uczestników w zakresie dopłat, płatności bezpośrednich. W ramach operacji własnych, zgodnie z planem operacyjnym na lata 2024-2025, *Zespół ds. innowacji w rolnictwie* zrealizował m.in. 4 spotkania dla 160 uczestników, konferencję dla 128 uczestników, pokazy i warsztaty. Przeprowadzono spotkania informacyjne z potencjalnymi partnerami KSOW+ w celu omówienia możliwości współpracy i korzyści wynikających z członkostwa. Uczestnicy przedmiotowych wydarzeń uzyskali wiedzę z zakresu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w tym w zakresie informacji o istniejących możliwościach wsparcia rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa ze środków PS WPR, ponadto o zasadach i trybie przyznawania wypłaty pomocy oraz o obowiązkach beneficjentów wynikających z przyznania tej pomocy oraz interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, w ramach której rolnicy mogą ubiegać się o płatności ONW, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne, płatności ekologiczne, a także premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych.

W ramach działań ułatwiających tworzenie sieci kontaktów pomiędzy partnerami KSOW+ w ramach SIR zostały zrealizowane spotkania z instytucjami naukowymi i samorządowymi (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Politechnika Bydgoska, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Politechnika Białostocka, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy – Radzików, Uniwersytet Zielonogórski, Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych Sp. z o.o., ARiMR, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego).

Wszelkie formy szkoleniowe zorganizowane przez lubuskiego ODR w Kalsku przyczyniły się do nawiązania współpracy i przepływu informacji między potencjalnymi partnerami KSOW+ i innymi podmiotami aktywnie działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa na poziomie województwa. Ważnym aspektem jest również bieżące upowszechnianie przez lubuski ODR informacji dot. KSOW+ w ramach publikowanych artykułów w miesięczniku Lubuskich Aktualnościach Rolniczych oraz na stronie internetowej ośrodka www.lodr.pl i w mediach społecznościowych. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Liderki innowacji - innowacyjne rozwiązania na obszarach wiejskich;
2. Innowacyjne rozwiązania wspierające rozwój gospodarki pasiecznej. Wykorzystanie i przetwórstwo produktów pszczelich;
3. Innowacyjne rozwiązania dla rolnictwa - międzynarodowe Targi Rolnicze EuroTier w Hanowerze;
4. Wymiana wiedzy i doświadczeń w ramach Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych (SGD) i gospodarstw opiekuńczych;
5. Lubuskie Forum Innowacji Rolniczych;
6. Współpraca z lubuskimi rolnikami w ramach Zespołów Tematycznych ds. innowacji w rolnictwie;
7. Informacja i promocja PS WPR na lata 2023-2027;
8. Innowacyjne metody przetwórstwa produktów roślinnych i zwierzęcych. Marketing bezpośredni włoskich producentów lokalnych.

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadził działania upowszechniające i informujące o nowej perspektywie finansowej PS WPR 2023-2027 i KSOW+ w trakcie wydarzeń organizowanych przez łódzki ODR m.in. w trakcie targów, szkoleń, spotkań, wyjazdów studyjnych. Informowano o zasadach działalności i wytycznych KSOW+. W trakcie spotkań z grupami operacyjnymi informowano o wsparciu finansowym i interwencjach określonych w PS WPR. Ponadto, pracownicy SIR nakładali obecnych partnerów SIR do wejścia w partnerstwo KSOW+ przez informację e-mail, telefoniczną oraz w trakcie realizacji operacji.

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach podejmował działania informujące i promujące PS WPR 2023-2027 przez zamieszczanie na stronie internetowej informacji nt. szkoleń dla rolników w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Odbywały się szkolenia podstawowe oraz obowiązkowe dla rolników z województwa łódzkiego w ramach PS WPR, o czym informowano na stronie internetowej ośrodka.

Pracownicy SIR przygotowali propozycję 10 operacji do planu operacyjnego na rok 2025 w ramach Planu działania KSOW+:

1. Przetwórstwo produktów rolnych szansą na rozwój inicjatyw przedsiębiorczych i krótkich łańcuchów dostaw na obszarach wiejskich;
2. Przydomowa uprawa winorośli jako sposób na dodatkowe źródło dochodu w gospodarstwie;
3. Działania łagodzące skutki zmian klimatu pod kątem retencji wody opadowej i poprawy bilansu wodnego oraz regeneracji gleb w obszarach rolniczych;
4. Zdrowsza gleba i lepsze plony dzięki produkcji regeneratywnej;
5. System rolnictwa ekologicznego jako element nowoczesnej gospodarki- promocja, wiedza, praktyka;
6. Produkt lokalny w rozwoju regionu i lokalnego biznesu;
7. Nowoczesna gospodarka pasieczna;
8. Upowszechnianie informacji o PS WPR 2023-2027 w województwie łódzkim;
9. Strefa innowacji podczas Krajowych Dni Pola 2025;
10. Działalność KGW sposobem na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich.

Ponadto, zostały złożone dwa wnioski o przyznanie pomocy technicznej dla schematu I i II w ramach PS WPR 2023-2027 .

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego kontynuował strategiczną współpracę w ramach działania Interwencja 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” z wiodącymi jednostkami naukowym, takimi jak Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu oraz Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Instytucje te zapewniają wsparcie merytoryczne dla szkoleń organizowanych przez Sieć Innowacji Rolniczych (SIR), opracowują ekspertyzy w zakresie innowacyjności projektów oraz aktywnie uczestniczą w procesie pozyskiwania partnerów SIR. Równocześnie podjęto rozmowy mające na celu zainicjowanie współpracy nad utworzeniem potencjalnych Grup Operacyjnych z następującymi ośrodkami naukowymi, w tym: Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu; Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach; Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. Prof. Wacława Dąbrowskiego – Państwowym Instytutem Badawczym w Łodzi; Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

Działania te mają na celu intensyfikację współpracy pomiędzy sektorem naukowym a praktyką rolniczą, wzmacniając transfer wiedzy i innowacji, a także wspierając proces tworzenia efektywnych i zrównoważonych rozwiązań w rolnictwie.

W związku z planowanym na 2025 rok naborem w ramach Interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” (Wsparcie przygotowawcze oraz realizacja operacji), podjęto współpracę z 15 potencjalnymi grupami operacyjnymi: 11 grupami operacyjnymi planującymi złożenie wniosków o realizację operacji oraz 4 grupami operacyjnymi zainteresowanymi wsparciem przygotowawczym.

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

- Informowano uczestników operacji własnych realizowanych przez małopolski ODR o możliwościach działań w ramach KSOW+.
- Informacje o działalności KSOW+ przekazywane były w trakcie spotkań i rozmów z doradcami.
- Na stronie internetowej małopolskiego ODR (www.modr.pl) umieszczono odnośnik do strony internetowej KSOW+.
- Potencjalni partnerzy KSOW+ byli aktywizowani i angażowani w przygotowywanie operacji własnych małopolskiego ODR na rok 2025.
- Opracowano 9 propozycji operacji własnych do planu operacyjnego KSOW+ na 2025 rok:
  1. Innowacje i nowe technologie w hodowli zwierząt szansą na rozwój produkcji i gospodarstwa;
  2. Chów i hodowla koni szansą na rozwój gospodarstwa;
  3. Popularyzacja rodzimych ras drobiu wodnego w chowie przydomowym i małych gospodarstwach rolnych;
  4. Wzmocnienie motywacji rolników ekologicznych do rozwoju gospodarstw oraz wdrażania innowacji w procesach produkcyjnych i przetwórczych na poziomie gospodarstwa;
  5. Ochrona zasobów wodnych na obszarach wiejskich;
  6. Działania promocyjne w zakresie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej;
  7. Tradycja i nowoczesność w rozwoju obszarów wiejskich;
  8. Lokalne przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego;
  9. Dziedzictwo wsi oczami kobiet.

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

- Udział w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez JC KSOW+, MRiRW, CDR związanych z KSOW+ – m.in. spotkaniach informacyjno-szkoleniowych dla pracowników ODR i CDR wykonujących zadania na rzecz SIR/KSOW+ (15.10.2024; 29.11.2024), spotkaniu jednostek wsparcia KSOW+ (27 i 28.05.2024 r.). Ponadto współpraca z CDR i JC KSOW+ w ramach KSOW+ w zakresie konsultacji dotyczących funkcjonowania KSOW+ w ramach PS WPR 2023-2027 (struktura organizacyjna, zadania, finansowanie działań, nowa strona internetowa KSOW+ oraz inne).
- Zrealizowano 17 operacji własnych, podczas których przekazywano informacje na temat KSOW+, w tym jej celów i zadań oraz tego, co w jej ramach będzie realizowane.
- Przygotowano i zgłoszono propozycje operacji na rok 2025 do realizacji w ramach KSOW+ – zgłoszono 35 operacji własnych na łączną kwotę 1 570 000 zł:
  1. Aktualne trendy w polskiej produkcji drobiarskiej;
  2. Kobieta przedsiębiorcza na obszarach wiejskich;

3. Konkurs na „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne” w województwie mazowieckim;
4. XI Mazowiecka Konferencja Pszczelarska – "Promowanie, informowanie i marketing produktów pszczelich”;
5. Uprawa lawendy jako alternatywne źródło dochodu dla małych gospodarstw ;
6. Od teorii do praktyki w produkcji serów z mleka owczego;
7. Warsztaty z zakresu innowacyjnego rolnictwa;
8. Alternatywne kierunki rozwoju rodzimych gospodarstw pasiecznych - wykorzystanie produktów pszczelich w apikosmetyce i apiterapii;
9. Kobieta przedsiębiorcza w Unii Europejskiej – nowe wyzwania i nowe możliwości;
10. Przykłady przedsiębiorczości i innowacyjnych rozwiązań technologicznych małych gospodarstw na bazie Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych;
11. Gospodarstwa społeczne w Polsce;
12. Warsztaty z zakresu Integrowanej Ochrony Roślin oraz monitoringu agrofagów;
13. Nowości w uprawie roślin rolniczych;
14. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i troska o bioróżnorodność w gospodarstwie rolnym sposobem na ochronę środowiska i klimatu;
15. Gospodarstwa agroturystyczne – ich wpływ na funkcjonowanie obszarów wiejskich;
16. Innowacje w wielofunkcyjnym rozwoju gospodarstwa rolnego – zagroda edukacyjna;
17. Olimpiada Wiedzy Rolniczej;
18. Przetwórstwo mleka w gospodarstwach rolnych szansą na wejście na rynek w ramach krótkich łańcuchów dostaw;
19. Ekoschemat Dobrostan Zwierząt jako narzędzie do poprawy stanu hodowli w Polsce;
20. Sprostanie wyzwaniom XXI wieku w sektorze rolnym;
21. Stosowanie bezorkowych metod uprawy roli w dobie zmieniającego się klimatu;
22. Żywność ekologiczna – naturalnie dobry wybór!;
23. Innowacyjne przetwórstwo dyni na poziomie gospodarstwa - od pola do stołu;
24. Innowacyjne praktyki agropodsiębiorczości "AGROLIGA 2025”;
25. Współpraca - grupy operacyjne na rzecz innowacji;
26. Ograniczanie strat azotu w produkcji rolniczej;
27. Konferencja pszczelarska;
28. XXV Mazowieckie Dni Rolnictwa;
29. Innowacyjne biotechnologie OZE - biogazowania rolnicza;
30. Doradztwo rolnicze na Mazowszu - VI Krajowe Dni Pola;
31. Promocja produktów kierowanych na rynek;
32. Podnoszenie kompetencji doradców rolniczych służących wdrażaniu PS WPR;
33. Upowszechnianie wiedzy na temat uprawy winorośli jako sposobu na dywersyfikację źródeł dochodu w rolnictwie;
34. Upowszechnianie wiedzy na temat PS WPR oraz organizacja stoisk informacyjno–promocyjnych dot. PS WPR 2023-2027 podczas targów i wystaw mazowieckiego ODR Warszawa;
35. Czy ekologia się opłaca?.

- Identyfikowano partnerów KSOW+ – realizacja zadania polegała na przekazywaniu informacji o KSOW+ (w formie indywidualnych spotkań i rozmów telefonicznych) podmiotom aktywnie działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz ich aktywizowaniu do zarejestrowania się w bazie partnerów KSOW+.
- Złożono do ARiMR dwa wnioski o przyznanie pomocy dotyczące KSOW+ – schemat I i II.
- Prowadzenie działań informacyjnych przez brokera innowacji wśród potencjalnych grup operacyjnych w zakresie interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” oraz planowanych naborów.

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizował działania w ramach KSOW+, których głównym celem było informowanie rolników, doradców i mieszkańców obszarów wiejskich o założeniach oraz możliwościach wynikających z *Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Podejmowane inicjatywy miały na celu zwiększenie świadomości na temat priorytetów WPR. Realizując bieżące zadania planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025 zorganizowano stoiska informacyjno-promocyjne, podczas których udzielano porad indywidualnych z zakresu wdrażania nowego okresu programowania PS WPR 2023-2027, a także informowano o wynikających z niego korzyściach dla społeczeństwa. Działania te przyczyniły się do wzmocnienia współpracy oraz budowania sieci kontaktów KSOW+. Rok 2024 był okresem intensywnej pracy nad zwiększeniem wiedzy i świadomości rolników na temat PS WPR 2023-2027. Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego planuje kontynuować działania informacyjne i edukacyjne, koncentrując się na praktycznych aspektach jego wdrażania. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Uprawa zbóż i rzepaku w systemie Integrowanej Produkcji Roślin;
2. Gospodarka pasieczna i zdrowotność pszczół;
3. Dobre praktyki i innowacyjne rozwiązania w sektorze rolnym;
4. Przedsiębiorcze podejście do rolnictwa;
5. Inwestycja w OZE i płynące z niej korzyści;
6. Uprawa lawendy ekologicznej - lawenda w praktyce;
7. Pożyteczne mikroorganizmy w uprawie gleby i roślin oraz w chowie zwierząt;
8. Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie;
9. Wino, sok, ser i miód jako szansa na rozwój obszarów wiejskich;
10. Gospodarstwa edukacyjne województwa opolskiego;
11. Przetwórstwo mleka w domu i zagrodzie;
12. Naturalna apteka i spiżarnia – zioła dla zdrowia i urody;
13. Dziedzictwo jako fundament budowania marki – przedsiębiorczość w rolnictwie;
14. Od tradycyjnych praktyk pszczelarskich do nowoczesnej pasieki;
15. Strefa wiedzy, informacji i promocji PS WPR 2023-2027.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Boguchwale na bieżąco informował na temat założeń KSOW+ podczas organizowanych wydarzeń, tj.;

- realizacji operacji własnych – podczas konferencji, wyjazdów studyjnych,

- organizowanych spotkaniach przez brokera innowacji z istniejącymi grupami operacyjnymi oraz potencjalnymi członkami takich grup,
- organizowanych w ramach działalności statutowej: konferencjach, szkoleniach, spotkaniach, wyjazdach studyjnych itp.,
- na stoiskach informacyjnych podczas organizowanych targów, wystaw, podkarpackich bazarków itp.
- Działania te w przyszłości spowodują wzmocnienie sieci kontaktów na szczeblu regionalnym w odniesieniu do interwencji PS WPR pomiędzy organizacjami i administracją, przedstawicielami sektora rolnictwa, doradcami, naukowcami, podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie innowacji i innymi podmiotami działającymi na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Odnawialne Źródła Energii – perspektywą rozwoju podkarpackiego rolnictwa;
2. Nowoczesne rolnictwo i tradycyjne produkty w jednym miejscu;
3. Wielki powrót do natury - moc ziół;
4. Chów i hodowla zwierząt w zgodzie z naturą;
5. Zrównoważone zarządzania zasobami naturalnymi - gospodarowanie wodą w rolnictwie w obliczu suszy;
6. Holenderskie inspiracje - kwiatowy zawrót głowy;
7. Ogród kobiecą ręką tworzony;
8. Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie jako JWS KSOW+ przeprowadził działania informacyjne dotyczące PS WPR. W ramach realizacji planu operacyjnego na lata 2024-2025 podczas operacji informowano o założeniach i możliwościach, jakie daje *Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*. Realizowany plan operacyjny zakładał przeprowadzenie operacji wykorzystujących różnego rodzaju formy (konferencje, szkolenia, warsztaty, wyjazdy studyjne) oraz obejmujących szeroki zakres tematyczny. W związku z tym była możliwość przedstawienia wielu z założeń dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej. Podczas operacji przeprowadzanych w pewnych zakresach tematycznych informowano, jakie są możliwości wsparcia w danym temacie. Operacje przeprowadzane przez podlaski ODR dotyczyły, np. przetwórstwa i promocji producentów rolnych oraz promocji innowacyjnych rozwiązań stosowanych w różnych dziedzinach rolnictwa. Duża uwaga została skupiona na informowaniu, jakie będą możliwości, jeśli chodzi o tworzenie grup operacyjnych EPI. W trakcie trwania operacji dotyczących tej tematyki przedstawiano, jakie rysują się perspektywy wsparcia dotyczące zrzeszania się rolników oraz informowano, jakie znajdą zmiany co do udzielania pomocy. Prezentując dobre przykłady uczestnicy operacji byli zachęceni do podejmowania nowych lub rozwoju działających już inicjatyw dotyczących szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich. Informowano również o możliwościach wsparcia merytorycznego i informacyjnego przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie w kwestiach dotyczących ogłaszanych naborów. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Podlaska AgroLiga 2025;
2. Innowacje w sektorze przetwórstwa rolno-spożywczego na obszarach wiejskich na przykładzie Niemiec;
3. Chów i hodowla bydła mlecznego;

4. Lucernik - niezawodne źródło paszy;
5. Aktywne kobietki;
6. Innowacyjne rozwiązania w produkcji wołowiny;
7. Kierunek ekologia;
8. Sztuka winiarstwa - dobre praktyki w uprawie winorośli i przetwórstwie winogron;
9. Agrotechnika w produkcji roślin rolniczych jako istotny element zachodzących zmian klimatycznych;
10. Retencjonowanie wody na poziomie gospodarstwa rolnego;
11. Rolnictwo 4.0. ;
12. Dziedzictwo kulinarne polskich ras rodzimych - wykorzystania mięsa wieprzowego i drobiowego;
13. Produkcja pasz, w tym ekologicznych, w warunkach niedoboru wody;
14. I Podlaska olimpiada wiedzy o instrumentach wsparcia z PS WPR;
15. Promocja PS WPR 2023-2027;
16. Hodowla koni instrumentem do poprawy dochodowości gospodarstwa;
17. "A pszczoły robią swoje" - wpływ zmian klimatu na pszczelarstwo.

Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

W ramach uczestnictwa w KSOW+, Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu skupił się na skutecznym przekazywaniu informacji o PS WPR oraz na budowaniu efektywnych sieci kontaktów. Osoby odpowiedzialne za realizację zadań KSOW+, czyli broker innowacji oraz koordynator ds. innowacji, aktywnie angażowały się w liczne wydarzenia, takie jak targi i konferencje. Podejmowały działania informacyjne i promocyjne, jednocześnie koncentrując się na tworzeniu trwałych i owocnych relacji między różnymi podmiotami zainteresowanymi innowacjami w rolnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Informowanie o PS WPR oraz tworzenie sieci kontaktów:

W zakresie informowania o PS WPR oraz nawiązywania sieci kontaktów, pracownicy odpowiedzialni za realizację zadań KSOW+ uczestniczyli aktywnie w trzech różnych wydarzeniach targowych. W trakcie tych wydarzeń zespół skutecznie przekazywał informacje o PS WPR, dostarczając uczestnikom szczegółowych informacji na temat dostępnych środków, form wsparcia oraz priorytetów programu. Skutecznie prezentowano także korzyści płynące z uczestnictwa w PS WPR, zachęcając rolników oraz przedsiębiorców wiejskich do aktywnego angażowania się w jego realizację. Przekazywanie tych informacji odbywało się przy stoiskach informacyjno-promocyjnych, które stanowią istotny element promocji podczas wydarzeń rolniczych. Podczas targów broker innowacji oraz koordynator ds. innowacji koncentrowali się także na budowaniu sieci kontaktów. Aktywnie podejmowali współpracę z przedstawicielami branży rolniczej, instytucjami wspierającymi rozwój obszarów wiejskich oraz innymi uczestnikami, tworząc cenne powiązania sprzyjające wymianie doświadczeń i współpracy oraz potencjalnym partnerstwom w ramach innowacyjnych projektów. Oprócz targów, aktywnie promowano PS WPR podczas innych imprez o charakterze rolniczym organizowanych przez pomorski ODR w Lubaniu, takich jak: Dzień Ziemniaka i Kukurydzy, Młodzieżowe Dni Pola czy też Forum Drobiarskie.

O działaniach w ramach KSOW+ wspomniano również podczas konferencji oraz innych form szkoleniowych organizowanych przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu, m. in. podczas konferencji z panelem rolniczym w ramach operacji „Rasy zachowawcze i ich potencjał w rozwoju obszarów wiejskich”, czy podczas konferencji „Pomorskie Forum Innowacji Rolniczych – III edycja”, gdzie uczestnicy zostali zaznajomieni przez brokera

innowacji z Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu z założeniami KSOW+ oraz ich zadaniami. Także w trakcie konferencji pn. „Innowacyjna przedsiębiorczość szansą na rozwój dla pomorskich rolników” została wygłoszona prelekcja nt. PS WPR na lata 2023-2027, w tym omówiono wytyczne szczegółowe dotyczących tworzenia nowych grup operacyjnych EPI w nadchodzących naborach wniosków w ramach Interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI”.

Artykuły w prasie i w Internecie

W ramach uczestnictwa w KSOW+, Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu skupił się na skutecznym przekazywaniu informacji również w prasie i na stronie internetowej. W miesięczniku pomorskiego ODR pn. „Pomorskie Wieści Rolnicze” ukazały się artykuły napisane przez pracowników merytorycznych:

- 1) „Kluczowe cele WPR” – nr 10/2024,
- 2) „Czy KSOW+ jest dla mnie?” – nr 2/2024.

Ponadto na stronie internetowej Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu została zamieszczona informacja o KSOW+, która zawierała takie treści jak ogólne informacje o KSOW+, zadania, struktura, czym są sieci tematyczne KSOW+, a także jakie zadania realizują ODR w ramach KSOW+. Zostały również zamieszczone informacje o nowej odsłonie portali internetowych, baz danych i mediów społecznościowych KSOW+, które stanowią kompendium wiedzy nt. KSOW+ oraz inicjatyw realizowanych w jej ramach, a także gdzie publikowane są najbardziej bieżące i aktualne informacje o działaniach i inicjatywach. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Konkurs AgroLiga 2025 w województwie pomorskim;
2. Kompendium wiedzy dla rolnika;
3. Olimpiada Młodych Producentów Rolnych;
4. Postęp genetyczny i nowe technologie w chowie i hodowli trzody chlewnej;
5. Innowacyjne technologie ukierunkowane na racjonalne gospodarowanie składnikami nawozowymi w celu poprawy żyzności gleb oraz ich retencji wodnej;
6. Apimondia – innowacje w pszczelarstwie z całego świata;
7. Innowacyjne rozwiązania szansą rozwoju rolnictwa ekologicznego;
8. Od jajka do gęsi – innowacje w chowie i przetwórstwie drobiu wodnego;
9. Wymiana wiedzy i doświadczeń na przykładzie pomorskich gospodarstw agroturystycznych;
10. Odnawialne źródła energii w praktyce;
11. Od ekologicznego ziarenka do bio bochenka. Dobre praktyki na rzecz skracania łańcucha dostaw;
12. Promocja PS WPR 2023-2027 w województwie pomorskim;
13. Pomorskie Forum Innowacji Rolniczych – IV edycja;
14. 10 lat innowacji: Przyszłość rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie pomorskim;
15. Forum Bydła Mlecznego i Mięsnego;
16. Forum Producentów Mleka.

Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie prowadził działania upowszechniające i informujące o nowej perspektywie finansowej PS WPR 2023-2027 i KSOW+ przez informowanie w trakcie wydarzeń organizowanych przez śląski ODR m.in. w trakcie konferencji, szkoleń, spotkań, wyjazdów studyjnych.

Informowano o zasadach działalności KSOW+. W trakcie spotkań z grupami operacyjnymi informowano o wsparciu finansowym i interwencjach określonych w PS WPR. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Włoskie ekologiczne inspiracje - dobre praktyki, przetwórstwo i współpraca we włoskim rolnictwie ekologicznym;
2. "Edukacyjny Szlak Winiarski" na przykładzie dobrych praktyk gruzińskich;
3. Dobre praktyki z zakresu produkcji roślinnej oraz hodowli bydła;
4. Najnowsze trendy w pszczelarstwie oraz możliwości uzyskania wsparcia na pszczoły;
5. "Wielkie mozoły nim miód zniosą pszczoły..."czyli wyzwania jakie czekają na pszczelarzy w pasiece;
6. Bezpieczne przetwórstwo rolno-spożywcze w gospodarstwach;
7. Integrowana ochrona zbóż na podstawie doświadczeń ścisłych PDO;
8. Współczesne trendy w nowoczesnych technologiach upraw zbóż ozimych;
9. Rozpowszechnianie dobrych praktyk z zakresu chowu gęsi Białej Kołudzkiej - rodzicielskich i do tuczu;
10. Marketing bezpośredni w krótkich łańcuchach dostaw żywności;
11. Nowe trendy w chowie i hodowli bydła mięsnego. Stan i perspektywy;
12. Forum współpracy na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie śląskim;
13. Upowszechnianie informacji o PS WPR 2023-2027 w woj. śląskim.

Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Prowadzono zakładkę internetową na stronie www.sodr.pl poświęconą/agregującą treści związane z naborami w ramach interwencji PS WPR 2023-2027, w tym innymi ważnymi informacjami związanymi PS WPR (www.sodr.pl/informacje-branzowe/ps-wpr-2023-2027).

W zakładce poświęconej SIR na stronie www.sodr.pl (www.sodr.pl/sir) funkcjonuje podstrona dotycząca KSOW+, która zawiera podstawowe informacje nt. KSOW+ (<https://www.sodr.pl/sir/ksow>). Zakładka zostanie rozbudowana i zaktualizowano o nowe treści w 2025 r. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

Na stronie www.sodr.pl opublikowano m.in. artykuł nt. KSOW+, biuletyny KSOW+ pt. "Rolnictwo i innowacje" i "Obszary wiejskie", a także relacje z wydarzeń, gdzie informowano o KSOW+ lub które miały związek z KSOW+ (m.in. Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i PFHBiPM o wspólnym projekcie dla hodowli bydła mlecznego, Mokoszyńskie Święto Plonów już po raz czwarty w Sandomierzu, Powiatowe Święto Plonów w Królewskim Mieście Sandomierzu, W kierunku „Nowoczesnego Rolnictwa” na V Krajowych Dniach Pola, Promocja SIR i KSOW+ podczas finału wojewódzkiego konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo 2024, O przyszłości, doradztwie i innowacjach na Forum Nowoczesnego Rolnictwa w Kielcach, Innowacje ze świętokrzyskiego na Agrotechu 2024) – łącznie zamieszczono 32 informacje/posty. Informacje związane z KSOW+ zamieszczano również w mediach społecznościowych (Facebook Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego).

Brano udział w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez JC KSOW+ i MRiRW związanych z KSOW+ m.in. spotkaniach informacyjno-szkoleniowych dla pracowników ODR i CDR wykonujących zadania na rzecz SIR/KSOW+ (15.10.2024; 29.11.2024), spotkaniu jednostek wsparcia KSOW+ (27 i 28.05.2024 r.). Ponadto współpracowano z jednostką centralną KSOW+ w ramach KSOW+ w zakresie konsultacji dotyczących funkcjonowania KSOW+ w ramach PS WPR 2023-2027 (struktura organizacyjna, zadania, finansowanie działań, nowa strona internetowa KSOW+ oraz inne).

Zrealizowano 5 operacji własnych, w których łącznie udział wzięło 285 osób – w trakcie realizacji operacji w formie krótkich „pogadarek”/wykładów przekazano informacje uczestnikom nt. nowej inicjatywy jaką jest KSOW+, w tym jej celów i zadań oraz tego co w jej ramach będzie realizowane.

Zorganizowano 7 stoisk informacyjno-promocyjnych na wydarzeniach branżowych/rolniczych i związanych z obszarami wiejskimi (tj. m.in. na 32. Spotkaniu sadowniczym, 31.01.2024, Forum Nowoczesnego Rolnictwa, 29.05.2024, targach techniki rolniczej „Agrotech”, 8-10.03.2024, konkursie „Nasze kulinarne dziedzictwo”, 26.05.2024, 24. Dożynkach Wojewódzkich w Tokarni, 08.09.2024, podczas Dnia Otwartych Drzwi 2024 świętokrzyskiego ośrodka, 30.06.2024), na których informowano o KSOW+, partnerstwie w niej i planowanych działaniach związanych z PS WPR na 2025 rok (nabory na interwencje, planowane operacje własne wspierające PS WPR).

W dniu 4 czerwca 2024 r. uczestniczo w II posiedzeniu Komitetu Sterującego ds. KSOW+ – ośrodek reprezentował dyrektor pani Agnieszka Pietrzak. Posiedzenie dotyczyło kierunków tematycznych do realizacji w ramach planu operacyjnego na rok 2025 (PO 2025), zgłoszonych przez JWS oraz grup tematycznych powoływanych przez JWS.

Przygotowane i zgłoszone zostały także propozycje operacji na rok 2025 do realizacji w ramach KSOW+ – zgłoszono 13 operacji własnych na łączną kwotę 1 344 000,00 zł:

1. Gospodarstwa demonstracyjne: nauka przez doświadczenie;
2. Rolnictwo ekologiczne – jak zacząć?;
3. Rolnictwo przyszłości – współpraca grup EPI i doradztwa rolniczego w Polsce i UE;
4. Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych;
5. Nowoczesne technologie w produkcji sadowniczej z uwzględnieniem modernizacji gospodarstw w ramach PS WPR 2023-2027;
6. Wsparcie wdrażania unijnych i krajowych systemów jakości żywności w województwie świętokrzyskim;
7. Praktyczne aspekty produkcji win ze szczególnym uwzględnieniem win musujących techniką tradycyjną;
8. Nowoczesne technologie i innowacje w uprawie czereśni;
9. Znaczenie roślin bobowatych drobnonasiennych w rolnictwie regeneratywnym;
10. Wielofunkcyjny rozwój gospodarstw rolnych w województwie świętokrzyskim;
11. Antybiotyki a dobrostan zwierząt gospodarskich;
12. Upowszechnianie informacji o PS WPR 2023-2027 w województwie świętokrzyskim ;
13. Młodzi rolnicy przyszłością rolnictwa.

W celu ich opracowania przeprowadzono liczne konsultacje z działami merytorycznymi ośrodka oraz jedno szkolenie online (20.09.2024) dla 42 pracowników ośrodka dotyczące metodyki opracowania projektów KSOW+.

Identyfikowano partnerów KSOW+ – realizacja zadania polegała na przekazywaniu informacji o KSOW+ (w formie indywidualnych spotkań i rozmów telefonicznych) podmiotom aktywnie działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz ich aktywizowaniu do zarejestrowania się w bazie partnerów KSOW+. Zidentyfikowane podmioty to: Stowarzyszenie AGROEKOTON (podmiot dodany do bazy partnerów KSOW+), Sandomierski Szlak Jabłkowy (przeprowadzono rozmowy dotyczące podjęcia współpracy, podmiot zarejestruje się w bazie partnerów KSOW+), Związek Młodzieży Wiejskiej (podmiot dodany do bazy partnerów KSOW+; w 2025 roku planuje się realizację wspólnego projektu w ramach KSOW+ – projekt zgłoszony do PO KSOW+ 2025), Łódzki Związek Hodowców Bydła (w 2025 roku planuje się realizację wspólnego projektu w ramach KSOW+; podmiot zarejestruje się w bazie partnerów KSOW+), Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sandomierzu (przeprowadzono rozmowy dotyczące podjęcia współpracy, podmiot zarejestruje się w bazie partnerów KSOW+). Obecnie w bazie parterów

KSOW+ z województw świętokrzyskiego zarejestrowane są 3 podmioty (identyfikacja partnerów KSOW+ prowadzona jest/będzie wśród dotychczasowych partnerów SIR). Identyfikacja partnerów KSOW+ odbywała się również przez informowanie o KSOW+ na szkoleniach dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich (20 szkoleń dla 409 osób).

Ważnym wydarzeniem wspierającym sieciowanie kontaktów pomiędzy potencjalnymi partnerami KSOW+ była konferencja „Nowoczesne rozwiązania w rolnictwie z wykorzystaniem środków unijnych” (17.12.2024 r.), w której wzięli udział przedstawiciele jednostek działających na rzecz rolnictwa i realizujący projekty innowacyjne z działania „Współpraca”, tj. Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowego Instytutu Badawczego, Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego Państwowego Instytutu Badawczego, Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W konferencji wzięło udział 110 osób.

W wydaniu lutowym Aktualności Rolniczych (periodyk wydawany na terenie woj. świętokrzyskiego w formie papierowej w postaci miesięcznika; nakład miesięczny 1500 egz.; odbiorcy: rolnicy i urzędy gmin, starostwa powiatowe i inne jednostki samorządowe) zamieszczono artykuł pt. „Nowa KOSW+” nt. zadań i celów nowej KSOW+.

Złożono do ARiMR dwa Wnioski o przyznanie pomocy dotyczące KSOW+ – schemat I i II (operacje własne KSOW+ i funkcjonowanie biura KSOW+ na 2025 r.).

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizuje działania nastawione na promocję i informowanie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich o interwencjach zawartych w PS WPR na lata 2023 – 2027.

Wśród działań ośrodka należy wymienić przede wszystkim w ramach działalności szkoleniowej i informacyjnej następujące zagadnienia tematyczne:

- zasady i wymogi – warunkowość, płatności bezpośrednie, ekoschematy, dopłaty do produkcji;
- interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne i rolnictwo ekologiczne w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027;
- wsparcie młodych rolników na rozpoczęcie i rozwój działalności rolniczej w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027;
- pozarolnicza działalność gospodarcza na obszarach wiejskich jako dodatkowe źródło dochodu rodzin rolniczych w perspektywie 2023–2027;
- wyzwania środowiskowo-klimatyczne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;
- nowe możliwości wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich na lata 2023-2027.

Ponadto uczestnicy operacji realizowanych w ramach SIR każdorazowo informowani byli o rozpoczęciu funkcjonowania KSOW+ i o zmianach w zasadach partnerstw i zakresie zadań dla jednostek doradztwa rolniczego. W ramach operacji własnych SIR zrealizowano także operacje pt. „SIR i KSGD jako stałe sieci tematyczne w ramach KSOW+”, której uczestnikami byli partnerzy sieci i właściciele gospodarstw włączonych do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. W trakcie ww. wspomnianej operacji uczestnicy uzyskali także informacje na temat Interwencji 14.4. „Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych”, która zakłada możliwość finansowania w zakresie zakładania demonstracji i rozwoju gospodarstw należących do KSGD. Na stronie internetowej ośrodka znajdują się informacje o aktualnych naborach i szkoleniach w ramach PS WPR 2023-2027. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Działania promocyjno-informacyjne w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027;
2. Transferowanie wiedzy w zakresie hodowli owiec i kóz dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich;
3. Gospodarstwa Demonstracyjne, jako źródło praktycznej wiedzy rolników;
4. Warmińsko-Mazurskie Dni Pola;
5. Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych;
6. Dobre praktyki i innowacyjne rozwiązania w dywersyfikacji dochodów na obszarach wiejskich;
7. Konkurs Agroliga 2025 - etap wojewódzki;
8. Trzy podejścia do winiarstwa, w trzech winnicach na terenie trzech województw;
9. Zimowa Akademia Hodowcy;
10. VII Forum Innowacji.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Pracownicy Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu w trakcie realizacji operacji w ramach planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025 w zakresie SIR, w szczególności podczas realizacji operacji pn. „Nowoczesna produkcja rolnicza”, „Marszewskie Dni Pola łącznikiem tradycji z nowoczesnością” i „Wsparcie unijne motorem rozwoju rolnictwa” informowali uczestników o Wspólnej Polityce Rolnej i możliwościach rozwoju gospodarstw rolnych z wykorzystaniem unijnych środków finansowych. Realizacja operacji w ramach planu operacyjnego sprzyjała innowacyjności w rolnictwie i rozwoju obszarów wiejskich oraz wspierała wzajemne uczenie się i włączenie wszystkich zainteresowanych stron w wymianę i rozwijanie wiedzy. Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Akademia zdrowej gleby;
2. Najnowsze technologie i rozwiązania w rolnictwie szansą rozwoju Gospodarstw Demonstracyjnych;
3. Grupy producentów rolnych i organizacje producentów;
4. Krótkie łańcuchy dostaw w oparciu o lokalną żywność;
5. Rozwój rolnictwa ekologicznego i przetwórstwo produktów ekologicznych;
6. Chów i hodowla bydła - transfer wiedzy z nauki do praktyki;
7. Ekologiczna uprawa winorośli z enoturystyką w tle;
8. Apiturystyka szansą rozwoju obszarów wiejskich;
9. Działania informacyjno-promocyjne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 - 2027;
10. Szkoły rolnicze - wzmocnienie współpracy w ramach systemu AKIS;
11. Rolnictwo w dobie nowych możliwości.

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

- Informowano oraz upowszechniano informacje dotyczące KSOW+ oraz PS WPR 2023-2027 na stoisku promocyjnym SIR podczas: Wiosennej Wystawy Ogrodniczo–Pszczelarskiej „Barzkowicka Wiosna” oraz Targów Rolnych Agro Pomerania.
- Upowszechniano informacje dot. KSOW+ na stronie internetowej Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach – www.zodr.pl.
- Zgłoszono projekty do planu operacyjnego na 2025 rok:

1. Innowacyjne przetwórstwo rolno -spożywcze;
2. Apiterapia- zastosowanie i właściwości produktów pszczelich;
3. Klimatyczne aspekty uprawy i pielęgnacji winorośli;
4. Uprawa i przetwórstwo lawendy możliwością rozwoju i zwiększenia dochodów małych gospodarstw w województwie zachodniopomorskim;
5. Działania prośrodowiskowe i proklimatyczne z uwzględnieniem specyfiki gospodarstwa rolnego oraz obszarów wiejskich;
6. Mikrobiogazownie szansą dla sektora rolniczego w województwie zachodniopomorskim;
7. Działania informacyjno-promocyjne w ramach PS WPR na lata 2023-2027 w województwie zachodniopomorskim;
8. Nowe rasy zwierząt gospodarskich i rozwiązania technologiczne w produkcji zwierzęcej przyczyniające się do wzrostu opłacalności produkcji zwierzęcej;
9. Przetwórstwo rolno-spożywcze i sprzedaż bezpośrednia dobrą praktyką dla gospodarstw rolnych;
10. Interwencja 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” jako narzędzie finansujące projekty badawczo-wdrożeniowe realizowane przez partnerstwa na rzecz innowacji w województwie zachodniopomorskim.